

Rechtskundig Weekblad

Vereeniging zonder winstgevend doel

Verschijnt elken Zondag

Postcheckrekening N° 3185.22

Abonnementsprijs : 100 fr. per jaar

Alle rechterlijke uitspraken, artikels en andere bijdragen, alsook boeken ter bespreking te zenden aan den secretaris-hoofdopsteller.

Mr RENE VICTOR

Italiëlei, 99, Antwerpen

Opgaaf betreffende intekening en adreswijziging, aanvraag van losse nummers en alle mededeelingen betreffende het beheer te zenden aan den secretaris-schatbewaarder

Mr JOHN STOCKMANS

Mechelsche Steenweg, 201, Antwerpen

DE VRAGEN VAN ADVIES VAN HET PERMANENTE HOF VAN INTERNATIONALE JUSTITIE :

Juridische natuur en Stemvoorwaarden.

Het vraagstuk dat zich stelt omtrent de juridische natuur en de stemvoorwaarden der adviezen van het Permanente Hof van Internationale Justitie hoort toe tot de techniek van het Volkenbondsrecht. Op eerste zicht lijkt dergelijke studie saai en vervelend, zij staat nochtans in de branding van de belangstelling vermits zij op buitengewoon levendige wijze den strijd doet ontwaren tusschen de gedachten van de Staatssouvereiniteit en de Volkenrechtsprimauteit. Dergelijke studie laat ook toe te bepalen hoe zeer het juridische met het politieke in de Volkenbondorganisatie verknocht is.

De raad van den Volkenbond is essentieel een politiek orgaan, hij moet zich nochtans met de meest juridische vraagstukken bemoeien, bij de oplossing van een interationaal geschil b.v. Het werd dan ook onontbeerlijk geacht dat het Permanente Hof van Internationale Justitie adviezen zou mogen geven omtrent elk punt en elk geschil dat de raad of de vergadering aan dit juridisch organisme zou voorleggen. (art. 14 van het Volkenbondspactum).

Nooit heeft de vergadering van deze mogelijkheid gebruik gemaakt, de raad integendeel heeft dikwijls het advies van het Hof ingewonnen, hij heeft ook graag het een of ander juristencomité geraadpleegd. Uit deze handelwijze kan men natuurlijk niet afleiden dat de raad zich onbevoegd zou achten om een juridische meening uit te drukken. Het advies gaat wel is waar

uit van het Hof, maar de raad blijft in elk geval ongebonden wat zijn eindbeslissing aangaat. De meening van het Hof zal natuurlijk een zekeren invloed op den raad uitoefenen, maar de beslissing van den raad blijft vrij. De raad kan zich beroepen op den politieke toestand om het advies te wijzigen en zelfs te verwerpen. Het Hof zelf heeft dit volkomen aangenomen. (1).

De tekst van artikel 14 van het Handvest geeft aanleiding tot tal van moeilijkheden. Zekere juristen ontkennen hardnekkig dat de raad de adviezen van het Hof vrij zou mogen beoordelen. Om het te bewijzen steunen ze op het beginsel van de scheiding der machten. Dit argument mag men o. i. hier niet aanwenden, het beginsel van de scheiding der machten is immers totaal onbepaald in de huidige internationale organisatie; de drie klassieke machten zijn er niet afgegrensd en de raad heeft altijd het gebrek aan een dezer machten trachten te vergoeden. In dit stelsel worden de adviezen aldus beschouwd als gebiedende beslissingen, welke voor de partijen verplichtend zijn. Die theorie heeft vele staten die een eventuele inbreuk op hunne souvereiniteit vreesden, afgeschrikt. Die staten hebben dan ook beweerd dat de raad slechts het advies van het Hof mocht inwinnen mits toestemming van de eenparigheid zijner leden, hetgeen voor gevolg had dat bijna geen adviezen meer werden gevraagd.

Volgens andere juristen hoeven de adviezen

slechts aanzien te worden als eenvoudige raadgevingen. Deze houding is gunstiger voor de ontwikkeling van het internationaal recht, de raad wordt in dit stelsel als volkomen vrij aanzien, hij zal slechts van deze vrijheid gebruik maken wanneer dringende politieke behoeften het hem opleggen. Zoo deze theorie wordt aangenomen zal de procedure der adviezen steeds meer gebruikt worden en de beslissingen van den raad zullen onvermijdelijk een juridischen invloed ondergaan.

Nu stelt zich nog de vraag of de adviezen aan het Hof moeten gevraagd worden door de eenparigheid of de meerderheid der leden van den raad of van de vergadering? Er dient aangestipt dat de eenparigheidsregel aan den grond ligt van de heele Volkenbondsorganisatie. Vele staten zijn zoo innig verkleefd aan de souvereiniteitsgedachte dat zij slechts willen gebonden worden door een eenparige beslissing der leden van den Volkenbond, het is maar in uitzonderlijke gevallen dat zij er in toestemmen door de meerderheid gebonden te worden.

De eenstemmighedsregel levert het grootste gevaar op, zij laat toe aan één enkel medelid zich te verzetten tegen alle bedrijvigheid van het organisme. Die toestand is soms ook wel nuttig, wanneer hij het aan de meerderheid, die niets bij een eventueel conflict te verliezen heeft, onmogelijk maakt gevaarlijke maatregelen aan de minderheid op te leggen. Een schikking werd nochtans getroffen; de uitzonderingen op den eenparigheidsregel worden steeds talrijker, zoo wordt uitdrukkelijk aangenomen dat de meerderheid der stemmen volstaat voor al wat de rechtspleging betreft.

Welke is de toestand voor wat de adviezen aangaat? De heeren Cantilo (Argentinië) en de Madariaga (Spanje) hebben voor den raad de meening uitgedrukt dat het advies zelfs op verzoek van één enkel lid mocht gevraagd worden. Dit is o. i. in strijd met den geest van het Volkenbondspactum.

In artikel 14 van het Handvest vinden we geen enkele aanduiding aangaande de stemvoorwaarden voor de vragen van advies. Men heeft getracht de vraag van advies als een procedurekwestie voor te stellen en bijgevolg zou slechts de meerderheid der stemmen vereischt zijn. Men haalde art. 5 par. 2 van het Handvest aan dat bepaalt: «Les questions de procédure et la désignation des commissions d'enquête sur des points particuliers sont réglées par l'assemblée

ou par le conseil et décidées par la majorité des membres représentés à la réunion.» Men beweerde dat de vraag van advies een eenvoudige onderzoeksmaatregel was en artikel 5§2 dus toepasselijk was. Daartegen werd opgeworpen dat de adviezen zeker niet met de onderzoekscommissiën konden gelijkgesteld worden, daar voor die organismen tal van voorzorgen worden voorgeschreven, de werkzaamheden zijn niet openbaar, de taak en de procedure worden streng bepaald. Daarenboven doet men gelden dat de procedure van het arrest en van het advies volkomen dezelfde zijn, er zou dus geen geldige reden bestaan om voor de vragen van advies den meerderheidsregel te verkiezen. Het Hof heeft zich als volgt uitgedrukt in de zaak van Oost-Carelië: «La Cour étant une cour de justice ne peut se départir des règles qui dirigent son activité de tribunal, même lorsqu'elle donne des avis consultatifs.» (2).

Dezelfde procedure wordt dus gebezigd voor de arresten en voor de adviezen: ze worden in algemeene vergadering geveld, met de medewerking van nationale rechters en van rechters «ad hoc» en met de gebeurlijke tusschenkomst van derden. Deze opwerping houdt o. i. geen stand, ze verwacht heelemaal de waarborgen die men stelt voor de vraag van advies en de juridische natuur van het advies. Het wantrouwen van vele staten voor de adviezen is betreurenswaardig. Indien men aannam dat het advies van het Hof met de meerderheid der stemmen van den raad of van de vergadering kon gevraagd worden, zou dikwijls op deze procedure beroep worden gemaakt en de politieke beslissingen van den raad of van de vergadering zouden een juridischen invloed ondergaan.

In 1927 werden beide theorieën voor het eerst bekend gemaakt ter gelegenheid van de zaak van den Salamis. Gedurende den zittijd van de vergadering beweerde de Italiaansche afgevaardigde Scialoja dat het ging om een procedurekwestie. Het probleem werd ernstig besproken en de vergadering stemde een resolutie waardoor de raad verzocht werd het vraagstuk te onderzoeken. Aan dit verzoek heeft de raad geen gevolg gegeven. In 1935 kwam de vraag opnieuw voor de vergadering, een nieuw besluit werd genomen waarin werd uitgelegd dat de oorzaak der vermindering van de werkzaamheden van het Hof misschien te vinden was in de onzekerheid in dewelke men zich bevond omtrent de stemvoorwaarden van de vraag van advies. Ge-

durende de debatten had de Fransche Staatsminister Paul Boncour de meening uitgedrukt dat de raad in elk geval moest onderzoeken of het ging om een proceduurkwestie of om een rechtskwestie. De Grieksche afgevaardigde Politis maakte de volgende onderscheiding: in geval het een toepassing geldt van artikel II van het Handvest en de raad de partijen dus moet trachten te verzoenen wordt de eenparigheid der stemmen vereischt; gaat het echter om een toepassing van artikel 15 en treedt de raad aldus als rechter op, dan is de eenstemmigheid vereischt min de stem der belanghebbende partijen.

In het debat kwam het volgende argument steeds terug: de procedure van de adviezen is een onrechtstreeksch middel om aan de staten die ze verworpen hebben, de bevoegdheid van het Hof op te leggen. Men stelde de vraag van advies aldus voor als de instelling van een verplichtende arbitrage; dat was strijdig met de souvereiniteit die gepaard gaat met eigen gerichtigheid en die voor de volken de bron is geweest van veel ellende.

Laten we er op drukken dat artikel 14 in fine aan het Hof een oorspronkelijke functie oplegt. Het zal misschien wel interessant zijn de genesis van dit artikel na te gaan. Verschillende ontwerpen werden opgesteld: het Anglo-amerikaansch ontwerp voorzag de bevoegdheid van het Hof voor de geschillen die de partijen voor het Hof zouden brengen; volgens het Fransch ontwerp kon het internationaal organisme of een der partijen de zook voor het Hof brengen; in ieder geval werd dus een verplichtende jurisdictie ingesteld. Daarna werden echter Fransche en Britsche amendementen opgesteld waarin het Hof slechts bevoegd werd op de vraag van den raad of van de vergadering. Er dient ook opgemerkt dat de Engelsche termen van het ontwerp gewijzigd werden om ieder gedachte van verplichtende jurisdictie uit te sluiten; alleen werd de mogelijkheid voorzien het Hof eventueel te kunnen raadplegen. Het opnemen van dit voorschift was een der voornaamste hinderpalen voor de deelneming van de Vereenigde Staten van Amerika aan het Hof, ze eischten dat de adviezen altijd in het openbaar zouden worden gegeven en dat te voren alle betrokken staten de gelegenheid moesten hebben hun standpunt voor het Hof uiteen te zetten. Dit werd aangenomen. Verder verlangde men nog dat het Hof nooit zonder toestemming van de Vereenigde

Staten eenig verzoek om advies in overweging zou nemen, waarbij de Vereenigde Staten belang hadden of verklaarden belang te hebben. Hierop kon natuurlijk geen gevolg worden gegeven, Amerika dat buiten den Volkenbond stond zou een praktisch onbeperkt recht van veto gehad hebben in alle gevallen, waarin de vergadering of de raad het wenschelijk zou oordeelen een advies van het Hof te vragen.

Het advies van het Hof werd dikwijls door den raad ingewonnen, het is zelfs typisch op te merken dat het getal der adviezen aanzienlijk het getal der gevelde arresten overschrijdt. Soms ook heeft de raad een juristencomité geraadpleegd, hetgeen echter minder waarborgen oplevert dan het advies van het Hof, vermits het comité meer den invloed van de politiek zal ondergaan dan een juridisch organisme. Oorspronkelijk verkozen de staten aldus hunne geschillen te onderwerpen aan den raad, die gebeurlijk het advies van het Hof kon vragen. Deze houding bewijst onbetwistbaar dat er een essentieel verschil bestaat tusschen het advies en het arrest: het arrest is een verplichtende beslissing, het advies is een loutere raadpleging omtrent een rechtspunt.

Eindelijk moeten we het machtigste argument van de partijgangers der eenstemmigheid bespreken. Het is een gepastheidsargument. Theoretisch wordt aangenomen dat de raad door het advies niet gebonden is, men doet echter gelden dat hij zich in de praktijk aan het gezagvol advies van het Hof niet kan onttrekken. Dergelijke vrees is niet te verrechtvaardigen, het feit dat het advies gezagvol is kan er toch geen gebiedend vonnis van maken. Er bestaat immers een groot verschil tusschen het vonnis van het Hof en een aanbeveling van den raad, ten slotte komt het hier op neer: het advies komt terug voor den raad die een beslissing neemt onder den vorm van een recommandatie en al wordt deze op het advies gecalqueerd, toch heeft ze daarom niet meer gezag dan een loutere aanbeveling. De eenparigheid der stemmen omtrent deze aanbeveling zal wel is waar gemakkelijker kunnen vereenigd worden indien het Hof een advies heeft gegeven en vooral indien dit advies door de geraadpleegde rechters eenstemmig werd gegeven. Maar, dan nog kan een lid van den raad een reden doen gelden om er een andere meening op na te houden en zelfs wordt de recommandatie eenstemmig gegeven dan toch wordt ze niet gesanctionneerd als een arrest. Al-

dus bestaat er absoluut geen praktische gelijkstelling van de adviezen met de arresten van het Hof. De raad handelt vrij in het toepassen van de juridische beginselen door het Hof uitgedrukt. Dit is namelijk de meening van den eersten voorzitter van de vergadering Paul Hymans: «les considérants constituent des indications précieuses, mais n'ont pas de force obligatoire». Het statuut van het Hof en het Volkenbondspactum gebruiken het woord «advies» en nochtans beweert Professor Scelle dat het advies dezelfde waarde zou hebben als een arrest (4): «Le conseil s'adresse à la cour à l'occasion d'un conflit qu'il s'efforce de résoudre, la Cour se prononce, son acte présente donc toutes les caractéristiques de l'acte de juridiction. De sorte que, bien que le droit positif de la S. D. N. n'ait pas voulu conférer à cet acte une valeur obligatoire, il se trouve l'avoir forcément par la nature même des choses; le droit positif ne fait pas toujours ce qu'il veut et il ne peut impunément se mettre en contradiction avec le droit immanent. Le droit constitutionnel d'une organisation ne peut à la fois conférer à un organisme social compétence pour dire le droit et déclarer qu'une fois le droit proclamé il ne sera pas obligatoire. Cela est contradictoire et par conséquent techniquement impossible». De thesis door Professor Scelle verdedigd is onweerlegbaar «en droit pur», hij toont aan dat het stelsel van artikel 14 een schikking uitmaakt tusschen twee tendensen. Er moet nochtans rekening mee gehouden worden dat alhoewel het advies tot het rechtskundig gebied behoort, het nochtans geen echt vonnis is dat zich opdringt aan de partijen. We

hebben er steeds op gedrukt dat hier twee elementen eng verknocht zijn: het politieke en het juridische, of hetgeen men zou kunnen definiëren het huidige recht en het recht van de toekomst. De gedachte van verplichtende arbitrage kan hier niet weerhouden worden, het Hof verklaart immers in het advies nr 5: «Il est bien établi en droit international qu'aucun état ne peut être obligé à soumettre ses différends avec les autres états soit à la médiation, soit à l'arbitrage, soit enfin à n'importe quelle procédure de solution pacifique sans son consentement».

Deze juridische dispuut heeft als eenig gevolg gehad dat de werkzaamheden van het Hof verminderden en dat is te betreuren. Tot hiertoe heeft de raad zijn meening omtrent het vraagstuk niet te kennen gegeven. De kleine mogendheden, die partijgangers zijn van de meerderheidsgedachte en die er alle belang bij hebben de adviezen aan te zien als eenvoudige raadgevingen, hebben voorgesteld dat het Hof zelf de moeilijkheid zou oplossen.

Wat er ook van zij, het is onontbeerlijk dat de partijen op de meest juridische waarborgen kunnen rekenen en dat de leden van den raad die geen juristen zijn, bijgestaan worden door het hoogst juridisch orgaan.

A. HOSCHET,
Advocaat

Licenciaat in de politieke wetenschappen.

- 1). C. P. J. I. Série A-avis n° p: 25
- 2). C. P. J. I. Série B-avis n° 5 p: 29
- 3). J. O. 1925-p. 954
- 4). R. C. des Cours Acad. La Haeye T. 46

Amusement- en Hazardspelen in Nederland.

Op verzoek van een vooraanstaand Belgisch confrère geef ik hieronder een beperkt beeld van den toestand op het gebied der amusementsapparaten in Nederland.

Dit onderwerp is momenteel actueel, zelfs zeer actueel, vooral door een decreet ten dien aanzien van de Fransche regeering d.d. 31 Augustus 1937. Door dit decreet werd de exploitatie van alle amusementsapparaten, die prijzen of premieën, in geld, goederen of welke anderen vorm van winst ook, gaven, in Frankrijk met één slag verboden.

De gevolgen hiervan waren, dat de Fransche exploitanten veelal voor een appel en ei hunne apparaten naar België en Nederland verkochten, waardoor in deze landen een ongewenschte toe-

vloed en concurrentiestrijd ontstond. Zag men vroeger in sommige zaken slechts één apparaat staan, waarvan meestal slechts een zeer bescheiden gebruik gemaakt werd — in den zomer en het najaar van 1937 werd dit anders. In groote en kleine steden en zelfs in dorpen zag men fruitautomaten, van de nieuwste vorm en vinding, trektafels, grijpkranen en dergelijke als paddestoelen in de café's oprijzen. Men had ten gerieve van het publiek in één en dezelfde zaal soms drie, vier en vijf toestellen geplaatst. Vanzelfsprekend moest dit de autoriteiten opvallen; te meer daar door deze exploitatie ofwel «uitbating» engros, het gebruik van het publiek en daarmee de klachten toenamen. En niet alleen het aantal nam in grooten omvang toe, maar ook

kwam er een zeer groote verscheidenheid. Vele ongewenschte en maatschappelijk ongetwijfeld gevaarlijke apparaten deden in beide landen hun intrede. Daarbij kwam nog, dat men dikwijls zulke toestellen, in plaats van penningen, in België francs en in Holland stuivers liet uitbetalen.

Het gevolg van dit alles was zoowel in België als in Holland een scherpe reactie van de autoriteiten. In Holland trok de overheid van verschillende steden in de tweede helft van 1937 ten strijde tegen alles wat amusementsapparaat heette. Het goede moest met het kwade lijden. De autoriteiten wezen daarbij op het voornoemde decreet van de Fransche regeering, maar zij vergaten, dat de aanleiding tot dat decreet voor den insider van geheel anderen aard was als door de Hollandsche overheid voorgewend. Voor terzake deskundigen was het een publiek geheim, dat verschillende « automaten », vooral in Parijs, in het bezit en exploitatie van de Parijsche onderwereld waren. Men paste daarbij de werkmethode van de New-Yorksche gangsters toe, die bij goedgeklante zaken als « beschermheeren » optreden tegen afgedreigde, niet onaanzienlijke geldsommen. Bovendien waren omkoop en afpersing, in verschillende andere vormen, aan de orde van den dag. Een zeer geruchtmakende zaak gaf echter den stoot en met één slag werd de exploitatie van het overgrootste deel der amusementsapparaten stopgezet.

Afgezien van de al of niet wenschelijkheid van een dergelijken diep-ingrijpenden maatregel, waardoor ongetwijfeld ook zeer veel onschuldigen ernstig getroffen werden, is het voor onze Fransche confrères nog een diepgaand vraagstuk, of zulk een decreet een behoorlijken wettelijken grondslag had. Door velen wordt zulks ten zeerste betwijfeld.

Wat daarvan ook waar moge zijn, een feit is het, dat dit Fransche decreet in Holland, vooral door onvolkomen berichtgeving in de groote pers, navolging gevonden heeft bij vele autoriteiten.

Uit den aard van de zaak was een dergelijk besluit van de Nederlandsche regeering in Holland niet mogelijk. Wij kennen niet die bevoegdheden, welke de Fransche regeering bezit, tengevolge van de economische omstandigheden. In Holland is men aangewezen op de grondwet en in het bijzonder, ten aanzien van de onderwerpelijke materie, op artikel 254bis Wetboek van Strafrecht en de artikelen van de Loterijwet 1905.

Artikel 254bis Wetboek van Strafrecht luidt :

« Met gevangenisstraf van ten hoogste twee jaren of geldboete van ten hoogste zes duizend gulden wordt gestraft :

1° hij, die het opzettelijk aanbieden of geven van gelegenheid tot hazardspel als bedrijf uitoefent, of opzettelijk in eene onderneming daartoe deelneemt;

2° hij, die opzettelijk het publiek gelegenheid tot hazardspel aanbiedt of geeft, of opzettelijk in eene onderneming daartoe deelneemt, onverschillig of het gebruik maken van die gelegenheid al dan niet van eenige voorwaarde of van de inachtneming van eenigen vorm afhankelijk is gesteld

3° hij die het deelnemen aan hazardspel als bedrijf uitoefent.

Indien de schuldige het misdrijf in zijn beroep begaat, kan hij van de uitoefening van dat beroep worden ontzet.

Onder hazardspel wordt verstaan elk spel, waarbij in het algemeen de kans op winst van het toeval afhangt, ook wanneer die kans toeneemt met de meerdere geoefendheid of de grootere behendigheid van den speler. Daaronder worden begrepen alle kansovereenkomsten over den uitslag van wedstrijden of verdere spelen, welke niet tusschen hen, die daaraan deelnemen, zijn gesloten, zoomede alle weddenschappen. Daaronder worden niet begrepen loterijen naar de daarvan bij het eerste lid van artikel 1 der Loterijwet 1905 gegeven omschrijving.»

Artikel 1 van de Loterijwet 1905 bepaalt : Deze wet verstaat onder loterij, elke gelegenheid, door iemand opengesteld om, tegen voldoening aan zekere voorwaarde, mede te dingen naar prijzen of premien in geld of goed, uitgelooft ten behoeve van de deelnemers, die als winners worden aangewezen door het lot of eenige andere kansbepaling, waarop zij geen overwegenden invloed kunnen oefenen.

Het zijn deze twee artikelen, waaronder een exploitatie ofwel « uitbating » van een amusementspel al of niet valt. Het is echter, zelfs voor een leek, begrijpelijk, dat die twee artikelen in de praktijk tot zeer vele moeilijkheden en verschillende uitleg aanleiding gaven en nog geven. Vooral de exclusieve omschrijving van het begrip « hazardspel » in voornoemd artikel 254bis Wetboek van Strafrecht heeft tot veel verschil van meening geleid en dure expertise-rapporten geëischt. Zoo kwamen op 10 September 1937 te Zutphen voor de strafkamer der Rechtbank 9 processen voor van exploitanten of « uitbaters » van fruitautomaten, waarvan er 7 verschenen waren. In een dezer processen was een zeer uitvoerig rapport op verzoek van den Officier van Justitie door een deskundige ingediend, waarin geconcludeerd werd, dat er sprake was van hazardspel. De Rechtbank wees in deze zeven zaken vonnis en sprak alle zeven verschenen verdachten vrij, niettegenstaande het rapport en niettegenstaande er ter terechtzitting uitdrukkelijk geconstateerd was, dat er gewonnen penningen tegen consumpties of winkelwaren waren ingewisseld.

De rechtsoverwegingen luiden :

« Overwegende, dat weliswaar verdachte heeft opgegeven, dat hij wel voor hem gekochte penningen door des spelers met het bij dagvaarding bedoelde spel gewonnen in betaling nam, doch tevens, dat hij volgens de regelen van het spel daartoe geenszins was verplicht en hij de bevoegdheid had en zulks ook wel deed, om dit naar willekeur te weigeren.

» Overwegende, dat hieruit volgt, zijnde het tegendeel ook niet gebleken, dat de spelers noch volgens de regelen van het spel, zooals die officieel golden, noch volgens de wijze, waarop deze in de praktijk worden toegepast, ooit eenig recht op een materieel voordeel konden verwerven, aangezien hier van niet meer sprake is, dan van een naar willekeur toegepaste welwillendheid;

» Overwegende dat naar het oordeel der Rechtbank de kans om een recht te verwerven op een

materieele winst een noodzakelijk bestanddeel is tot het daarstellen van hazardspel, zooals bedoeld in artikel 254bis Wetboek van Strafrecht;

» Overwegende, dat de Rechtbank dan ook niet bewezen acht, dat de verdachte het hem bij dagvaarding ten laste gelegde heeft begaan, en hij mitsdien daarvan behoort te worden vrijgesproken. »

Hierna volgt de vrijspraak.

Eenzelfde uitspraak deed de Rechtbank te Arnhem op 2 Februari 1937, in hooger beroep bevestigd door het Gerechtshof te Arnhem. (23 September 1937.)

Nog zeer onlangs, op 27 Januari 1938, werd voor de Rechtbank te Almelo de strafzaak van een exploitant of « uitbater » van grijpkranen behandeld, waarin niet minder dan drie deskundigen rapporten uitgebracht hadden en onderling nog ter terechtzitting in essentiële punten ten aanzien van het beweerde hazardspel van meening verschilden! Wel een duidelijk bewijs, dat het begrip hazardspel voor een leek dan toch zeker buitengewoon moeilijk is en er bij hem toch zeer dikwijls moeilijk van opzet kan gesproken worden, als geleerden van naam het, na uitvoerige en gedocumenteerde rapporten, nog niet eens kunnen worden.

Soortgelijke moeilijkheden trof ik aan in de Belgische strafwetten, n.l. in artikel 305 Strafwetboek, in artikel 1 van Wet van 24 October 1902 en in artikel 557 van Strafwetboek. Direct trof mij de omschrijving in artikel 305 Strafwetboek: « Zij, die een *huis van hazardspel* », waaruit m. i. onmiddellijk volgt, dat dit artikel slechts betrekking heeft op die bekende gesloten huizen, waar al of niet besloten clubs op dikwijls grove wijze hazardspel beoefenen. Dit artikel is m.i. dan ook niet van toepassing op de veel voorkomende amusementsapparaten, zooals de elektrische biljarts, ook wel Amerikaanse trektafels genoemd.

Daar deze apparaten meestal in België ook op dezelfde wijze als in Holland geëxploiteerd worden, zullen ze om dezelfde rechtsoverwegingen ald daar gelden en zooals hierboven is omschreven, m.i. niet onder artikel 1 van de wet van 1902 en evenmin onder artikel 305 van het Strafwetboek vallen. Zeer leerzaam en belangrijk was m.i. dienaangaande het vonnis van de Boetstraffelijke Rechtbank te Brugge d.d. ?? Mei 1937, en zeer recent vonnis derhalve.

Deze Rechtbank baseerde haar beslissing — een vrijspraak in een grijpkraan-proces — voornamelijk op den grond, dat de strafwet eischt als essentieel element van het strafbare feit: dat het gaat om het winnen of verliezen van min of meer groote bedragen, doch dat in het onderhavige geval het slechts ging om eenige francs.

Ik wil mij in de materie van de Belgische wet niet verder begeven, slechts de aantrekkelijke vergelijking tusschen de wetten van beide bevriende buurlanden, welke een gemeenschappelijke bron hebben in de Fransche Code Penal, verleide mij tot dit zeer oppervlakkige uitstapje op vreemd terrein.

Uit het voorafgaande en speciaal uit de aangehaalde rechterlijke beslissingen in Holland blijkt wel duidelijk, dat de poging om langs gerechtelijken weg tot ordening te komen, niet in Holland zijn

gelukt. En het lijkt mij, dat voor deze methode evenmin in België redelijke kans op succes bestaat. En waarom niet? Omdat expertise-rapporten in verreweg de meeste gevallen niet baten. Vrijwel altijd staan de meeningen van deskundige en contra-deskundige lijnrecht tegenover elkaar. Maar gesteld zelfs, dat beide deskundigen unaniem in hun conclusiën zijn en beweren, dat in een bepaald geval sprake is van een hazardspel, dan pas komt men voor andere en nog veel grootere juridische problemen te staan, n.l. de wijze van exploitatie, de grootte van de winst, de bewijislevering, enz.; allemaal zeer lastige problemen, die door een outsider meestal volkomen over het hoofd worden gezien.

Ik noemde als eerste probleem: de wijze van exploitatie. Indien iemand een hazardspel — dus een spel waarbij de uitslag niet van den overwegenden invloed van den speler, maar van het toeval afhankelijk is — exploiteert als een zuiver amusementsspel en op het apparaat als spelregel aangeeft, dat bij het spel geen prijzen of premiiën beschikbaar worden gesteld en de gewonnen penningen ook niet tegen consumpties of winkelwaren of geld kunnen ingewisseld worden, is hij niet strafbaar, zelfs niet, indien hij nu een dan uit liberaliteit toch penningen inwisselt of een of ander voorwerp beschikbaar stelt.

Als tweede probleem werd genoemd: de grootte van de winst. Zooals wij hierboven reeds gezien hebben, was de geringe vertering van een of meer francs in het grijpkraan-proces te Brugge een der motieven tot vrijspraak. Inderdaad, is het moeilijk van « winst » te spreken, als b.v. een electrisch biljart, ook wel Amerikaanse trektafel genoemd, werkt door middel van 1 francstukken of vijf en twintig centimes en den speler in den tijd van een uur de waarde van 5 tot 10 francs oplevert, zoo men de gewonnen penningen tegen geld zou verwisselen. In wezen zijn verschillende dezer apparaten echte amusementsspelen, evenals een gewoon biljart.

Het moeilijkste probleem voor politie en justitie is echter wel de bewijislevering. Laten wij aannemen met een werkelijk geval van hazardspel te doen te hebben. Om tot een veroordeeling te komen is het noodig dat de verklaringen van ten minste twee getuigen aanwezig zijn. Welk een enorme taak is hier niet opgelegd aan politie en justitie! En dat in onbelangrijke strafzaken, waar het gaat om een winst van eenige francs en een eventueele boete eveneens van enkele francs. Bij de groote verscheidenheid der apparaten en de verschillende wijze van exploitatie zou een rechterlijke beslissing, die niet op voldoende wettelijke bewijzen gebaseerd is, tot onrechtvaardigheid en tot verbittering kunnen leiden.

Ten slotte hebben sommige gemeenteraden gepoogd door middel van « gemeentelijke verordeningen », ook wel « algemeene politie-verordeningen » genoemd, tot het gewenschte doel te komen. Doch men kan in 't algemeen reeds zeggen, dat een dergelijke uitweg geen definitieve oplossing van het vraagstuk brengt. Allereerst verscherpt het de tegenstellingen in het eigen land zelf. In de eene

gemeente mag een bepaald apparaat wel, in de andere mag het niet geëxploiteerd worden. Bovendien worden dergelijke gemeentelijke verordeningen heftig aangevallen, daar zij in Holland door velen beschouwd worden als te zijn in strijd met de grondwet, gemeentewet, strafwet en het algemeen belang.

En deze aanvallen hebben ook succes. Ik verwijs hiervoor slechts naar een ontwerp-gemeentelijke verordening van 1933 van een van de grootste steden van Nederland, n.l. Rotterdam.

Ik meen in dit kort bestek voor het oogenblik hiermede te mogen volstaan. Ongetwijfeld zal het

den jurist duidelijk zijn, dat ik in deze uitgebreide materie niet alle vraagstukken heb kunnen aanroeren of uitvoerig heb kunnen behandelen. Zoo heb ik b.v. geen melding kunnen maken van de Drankwet en het verband met het hazardspel en andere spelen. Maar zeker zal het menigeen een dieper inzicht gegeven hebben in een onderwerp, dat oppervlakkig eenvoudig, doch in wezen zeer gecompliceerd is, niet in het minst ook in de economische gevolgen.

Mr A. H. I. M. KAMPMEIJER,
advokaat en prokureur.

RECHTSPRAAK

162

HOF VAN VERBREKING

1e Kamer. — 10 Februari 1938.

Voorzitter : M. Goddyn.
Raadsheer : M. Wouters.
Op. Min. : M. Gesché.

ARBEIDSONGEVAL. — HOEDANIGHEID VAN ARBEIDER OF BEDIENDE. — BETALING LOON. — DRINGKELD.

De Rechter ten gronde stelt soeverein vast of het slachtoffer van een werkongeval bediende-arbeid ofwel handenarbeid verricht; hij kan ook vaststellen dat het slachtoffer de dubbele hoedanigheid van arbeider en bediende bekleedt, waarbij in elk geval de wet tot vergoeding der schade spruitende uit arbeidsongevallen zal toepasselijk zijn.

Zoomin de wet op het bediendenkontrakt als deze op het arbeidskontrakt vereischt dat de werkgever een loon «betale» aan zijn ondergeschikten; het is mogelijk dat de werkgever enkel onrechtstreeks een loon verschaffe door aan zijn ondergeschikten toe te laten drinkgeld aan te nemen van cliënten; het is ook mogelijk dat elke bezoldiging zou ontbreken, bv. in het geval waarin de bezoldiging bepaald is op grond van de winsten.

In al deze gevallen zal de wet op de vergoeding der schade, spruitende uit werkongevallen, toepasselijk zijn.

Embreghts t/ Sels-Van den Eynde.

Het Hof :

Gehoord Raadsheer Wouters in zijn verslag, en op de conclusiën van den heer Gesché, eersten advocaat-generaal;

Op het eerste middel : schending van art. 97 van de Grondwet, van art. 1, 3, 11, al. 5 van de wet van 10 Maart 1900 op het arbeidskontrakt, art. 1 van de wet van 24 December 1903 betreffende de vergoeding der schade voortspruitende uit de werkongevallen zooals het gewijzigd en aangevuld werd door art. 1 van de wet van 18 Juni 1930 en, voor zooveel nodig, van art. 1 van het Koninklijk Besluit van 28 September 1931 houdende samenordering van de wet van 24 December 1903 en van de wetten welke deze gewijzigd hebben, doordat het

bestreden vonnis, dat de beweegredenen van den eersten rechter aanneemt, de wet betreffende de vergoeding der schade voortspruitende uit de werkongevallen van toepassing verklaard heeft, zonder te bepalen of het slachtoffer een arbeider of een bediende was, zoodat het Hof in de onmogelijkheid verkeert na te gaan of de rechter ten gronde vermeldende wet niet toepasselijk verklaard heeft zich uitsluitend steunende op het gegeven dat het slachtoffer door een arbeidskontrakt gehouden was, niettegenstaande de feitelijke omstandigheid door hem weehouden, dat het geen vergoeding van zijn patroon ontving, maar slechts drinkgeld van dezes cliënten, en terwijl art. 1 van de wet op het arbeidskontrakt uitdrukkelijk vereischt dat het loon door den patroon of het ondernemingshoofd betaald weze;

Overwegende dat het bestreden vonnis, de motieven aannemende van den eersten rechter, soeverein vastgesteld heeft dat verweerster in cassatie niet alleenlijk het werk van een bediende verrichtte, maar ook handenarbeid moest verrichten, vermits zij niet enkel gelast werd met het bedienen der cliënten, doch «ook de schotels, tassen, enz., moest afwassen»; dat het vonnis daaruit wettiglijk heeft kunnen afleiden dat verweerster met de dubbele hoedanigheid van arbeidster en van bediende bekleed was, waaruit spruit dat, in elk geval, de wetten op de vergoeding der schade voortspruitende uit de arbeidsongevallen, samengeordend door Koninklijk Besluit van 28 September 1931 van toepassing zijn overeenkomstig art. 1 der wetten;

Dat dus het middel, door te zeggen dat het vonnis niet heeft bepaald of verweerster arbeidster was ofwel bediende, in feite mist;

Op het tweede middel : schending van art. 1 van de wet van 24 December 1903 betreffende de vergoeding der schade voortspruitende uit de werkongevallen zooals het gewijzigd en aangevuld werd door art. 1 van de wet van 18 Juni 1930, en, voor zooveel nodig, van art. 1 van het Koninklijk Besluit van 28 September 1931, houdende samenordering van de wet van 24 December 1903 en van de wetten welke deze gewijzigd hebben; schending van art. 1, 3, 11 al. 5 van de wet van 10 Maart 1900 op het arbeidskontrakt, 5, 6, 8, 15, 16, 17 en 29

van de wet van 7 Augustus 1922 op het dienstkontrakt en van het eenig artikel van de wet van 2 Mei 1929 in zooverre het dit laatste art. 29 gewijzigd heeft;

Doordat het bestreden vonnis, om te beslissen dat er tusschen partijen ofwel een arbeidskontrakt ofwel een dienstkontrakt tot stand was gekomen zoodat de wet op de vergoeding der schade voortspruitende uit de werkongevallen van toepassing was, aangenomen heeft dat het loon kan vervangen worden door een welkdanig voordeel dat de werkgever zich verplicht aan een arbeider of bediende te verschaffen, zelfs wanneer dit voordeel ter zake uitsluitend bestond in het gebruikelijk drinkgeld, voortkomende van de cliënten van den werkgever, en alhoewel, art. 1 van de wet van 10 Maart 1900 uitdrukkelijk vereischt dat de werkgever aan den werkman een loon «betale», en terwijl het uitdrukkelijk blijkt uit de aangehaalde artikels van de wet op het dienstkontrakt dat, krachtens die wet, ook de werkgever persoonlijk en rechtstreeks het bedongen loon moet betalen;

Overwegende dat het vonnis het recht tot vergoeding der schade spruitende uit arbeidsongevallen gesteund heeft op de dubbele hoedanigheid van bediende en van arbeidster van verweerster, en dat er dus eerst dient nagezien te worden of de wet van 7 Augustus 1922 op de bediendenarbeidsovereenkomst bepaalt, — zooals het middel het beweert, — dat men slechts «bediende» is wanneer de werkgever rechtstreeks een loon betaalt;

Overwegende dat geen enkele bepaling van die wet zulke voorwaarde uitdrukkelijk stelt; dat integendeel het gebruik van de woorden «bezoldiging» in art. 5, 6, 8, en 29 en van de woorden «wedden en verdiensten» in art. 15 en 16 der wet van 7 Oogst 1922 bewijst dat de bedienden zulke hoedanigheid hebben mits genot van welkdanig voordeel; dat overigens, krachtens art. 6 der zelfde wet, die voordeelen in de overeenkomst door de partijen bepaald zijn, en dat niets belet dat zij door de cliënten zouden overhandigd zijn, en niet door den werkgever;

Overwegende zelfs, dat in geval van dienstverband op proef, alle bezoldigingen, wedde of verdiensten, onder welken vorm ook, zouden kunnen ontbreken; en ook, de bezoldiging in evenredigheid kunnen zijn met de winsten, zij in feite onbestaand zou kunnen zijn, zonder dat daarom, in hierboven vermelde gevallen, de hoedanigheid van bediende, onder toepassing vallende van de wet, zou verdwijnen;

Overwegende dat het middel, door te beweren dat er slechts een dienstkontrakt bestaat mits rechtstreeksche betaling van een loon door den werkgever aan den bediende, dus in rechte mist;

Overwegende dat het middel verder beweert dat het arbeidskontrakt ook slechts kan bestaan mits betaling van een loon door den werkgever aan den werkman;

Maar aangezien die voorwaarde door de wet van 10 Maart 1900 niet gesteld wordt, daar art. 1 der wet enkel voorziet dat een «bezoldiging» moet «verschafft» worden (en niet «betaald») door den werkgever;

Overwegende dat ook, luidens art. 1 al. 3 der wetten op de vergoeding der schade voortspruitende uit de arbeidsongevallen, de leergasten, zelfs wanneer zij geen loon trekken, met de werklieden gelijkgesteld worden;

Dat dit deel van het middel, door te beweren dat men slechts arbeider is, en van de wetten op de arbeidsongevallen geniet, wanneer een loon rechtstreeks betaald wordt door een patroon, dus ook in rechte mist;

Om deze redenen :

Verwerpt de voorziening;

Veroordeelt aanvrager tot de kosten en tot de vergoeding van 150 fr. jegens de verweerders.

163 HOF VAN BEROEP TE BRUSSEL

22 November 1937.

Voorzitter : M. Ernest de la Graete.

Raadsheeren : HH. De Ridder en Debeil.

Op. Min. : M. Collard, adv. gen.

Pl. : Mrs Vanderemmsbrugge en De Vis.

FISCALE WETGEVING. — BEDRIJFSBELASTING.
— VERGOEDING VOOR VERSTREKTE DIENSTEN.
— EISCHBAARHEID.

Luidens art. 25 § 1, 2 der samengeschakelde wetten betreffende de inkomstenbelastingen, treft de bedrijfsbelasting de verschillende bezoldigingen van alle personen bezoldigd door een derde zonder verbonden te zijn door een aannemingskontrakt met inbegrip van de verkrijgers van pensioenen of lijfrenten zelfs als de bezoldiging den prijs van gedaan werk, van een bewezen dienst of van verstrekte prestatien in het verleden vertegenwoordigen.

J. De Winter t/ Beheer van Rechtstr. Belastingen.

Aangezien het verhaal in regelmatigen vorm en binnen den wettelijken termijn ingediend, aangelegd wordt tegen de beslissing van den Bestuurder der rechtstreeksche belastingen te Antwerpen, 2e directie, d.d. 6 Juli 1937, voor zooveel deze beslissing verklaart dat rekwirant de som van 27.119 fr. verschuldigd is voor de dienstjaren 1933 (navordering in 1935), 1934, 1935 en 1936;

Aangezien rekwirant beweert eene vergoeding van 100.000 fr. per jaar gedurende tien jaren als schadeloosstelling te ontvangen en dat zulke vergoeding niet belastbaar is (zie Cass. 14 Januari 1935, Pas. 1935, I, bl. 105);

Aangezien bij overeenkomst op 2 Januari 1930 (st. 34) tusschen de société anonyme Dranaco, Antwerpen, en rekwirant, deze laatste zich verplicht zijn ontslag te geven als afgevaardigde-bestuurder van de naamlooze vennootschap en de maatschappij zich verplicht rekwirant een jaarlijksche bijdrage uit te betalen van 100.000 fr., en dat gedurende een periode van tien jaren, tegenover deze vergoeding rekwirant de verplichting neemt zich van allen handel in zand en grint te onthouden en zich in elke gevallen, in dewelke zijn medewerking door de société anonyme Dranaco zou gewenscht worden, haar deze medewerking te verleen om haar of

hare afgevaardigden bij klanten te introduceeren en aan te bevelen, enz.;

Aangezien luidens artikel 25 § 1, 2 der samengeschakelde wetten betreffende de inkomstenbelastingen, de bedrijfsbelasting treft de verschillende bezoldigingen van alle personen bezoldigd door een derde, zonder verbonden te zijn door een aannemingscontract, met inbegrip van de verkrijgers van pensioenen of lijfrenten, dat luidens artikel 29 § 1 tot het loon, in 2° § 1 van art. 25 omschreven behorende de jaarwedden, vergoedingen, extra-toelagen en elke andere bezoldiging;

Aangezien de bedrijfsbelasting treft de pensioenen, lijfrenten of vergoedingen die het karakter van een bezoldiging hebben, zelfs als zij den prijs van gedaan werk, van een bewezen dienst, van verstrekte prestatieën in het verleden vertegenwoordigen;

Aangezien het loon van rekwirant een pensioen uitmaakt voor de bedrijfsdiensten door hem aan Dranaco gedurende jaren verleend;

Aangezien de omstandigheid dat bij eventueel vroegtijdig overlijden van rekwirant, de aangegeven betalingen aan zijn weduwe of aan zijne wettige erfgenamen geschieden zouden, het begrip van pensioen niet uitsluit;

Aangezien de aan den aanlegger betaalde som niet het karakter heeft van eene vergoeding uit hoofde van bediendencontractbreuk; dat zij niet de tegenwaardige is van een schade tengevolge van het verbreken van een contract, van het verlies door den aanlegger ondergaan gedurende den tijd van werkloosheid, die men onderstelt noodig te zijn om hem mogelijk te maken een nieuwe betrekking te vinden, dat geen contract van bepaalden termijn tusschen rekwirant en Dranaco bestond, bij gevolg kon verbroken worden en hem eenig recht op schadevergoeding kon voorbehouden;

Aangezien, trouwens, rekwirant tot zekere diensten tegenover Dranaco verplicht volgens gemelde overeenkomst, zelf in zijne aangiften op de inkomsten als wedden of vergoedingen Dranaco 40.000 fr. (st. 3-12-20) verklaart; dat de vennootschap de belastingen op deze wedden of loonen aan de bron geheven heeft (st. 21) en het overblijvende 60.000 frank als reiskosten door rekwirant is gemeld (st. 22, 24) welke hij erkent niet uitgegeven te hebben;

Aangezien uit deze beschouwingen blijkt dat de belaste bedragen niet het karakter hebben van schadeloosstelling wegens verbreking van een dienstcontract maar bedrijfsinkomsten;

Op deze gronden :

Het Hof, ontvangt het beroep, verklaart het ongrond, verwerpt het en verwijst rekwirant in de kosten.

**Vlaamsche Juristen
Abonneert U op**

**RECHTSKUNDIG
WEEKBLAD!!!**

164

BURGERLIJKE RECHTBANK TE ANTWERPEN

1e Kamer. — 21 Januari 1938.

Voorzitter : M. Verstraete.

Rechters : MM. Schilling en Bervoets.

Pl. : Mrs H. Deckers, J. De Raedemaeker,
Winkelmolen en Delacroix.

EISCH TOT INBRENG EN VERMINDERING IN DEELING NALATENSCHAP. — RECHTEN DER ECHTGESCHIEDEN VROUW. — INBRENG TEGENOVER BEGIFTIGDE WEDUWE NIET ONTVANKELIJK. — VERMINDERING ART. 920-1098 TOEPASSELIJK ENKEL TEN BATE VAN RESERVATAIRE ERFGENAAM.

De inbreng is enkel van erfgenaam tot erfgenaam verschuldigd. Door erfgenaam moet men enkel de door de wet geroepen erfgenamen verstaan. De echtgescheiden vrouw, ook wanneer zij krachtens art. 300 B. W. de voordeelen haar door den anderen echtgenoot geschonken behoudt, en zij door huwelijkskontrakt als algemeen begiftigde ingesteld werd kan de inbreng niet vorderen. (843 B. W.).

De inbreng kan ook niet door een reservataire erfgenaam ingeroepen worden tegen de weduwe van den decujus indien deze niet ab intestato geroepen wordt (art. 767 door de wet van 20 November 1896 gewijzigd) doch alleen door een schenking van het beschikbaar gedeelte.

Alleen de reservataire erfgenaam heeft het recht de vermindering (art. 913 B. W.) te vorderen en er voordeel uit te trekken, de begiftigten blijven van dit recht uitgesloten (art. 921 B. W.).

De vermindering neemt in acht het bijzonder beschikbaar gedeelte van art. 1098 in geval van tweede huwelijk.

Als bewijsvoering van het bestaan van vermoede schenkingen aan vermindering onderworpen kunnen de vermoedens als beslissend aangenomen worden, spruitende uit de vergelijking van het bezit van de begiftigde voor de giften en haar bezittingen bij het openen der nalatenschap van den schenker, en bijzonder wanneer het bewijs aangevoerd wordt dat de schenker over genoegzame middelen beschikte om de vermoede schenkingen te doen.

Om het beschikbaar gedeelte te kunnen berekenen op de massa der goederen afhangende van de nalatenschap moeten de notarissen zich op een beslissing der rechtbank kunnen steunen om goederen waarvan de begiftigde eigenaar beweert te zijn in die massa te kunnen begrijpen : de beslissing der rechtbank dienaangaande moet aldus de werkzaamheden der notarissen voorafgaan.

de S. en O. t/ B.

Gehoord partijen in hunne middelen en besluiten;
Gezien de stukken des gedings, namelijk het inleidend exploit in dato 29 Mei 1937, geboekt en hieraan gehecht;

Gelet op artikels 2, 34, 37, 40, 41, 64 der wet van 15 Juni 1935, op het gebruik der talen in gerechtszaken;

Overwegende dat de vordering, ingeleid door dagvaarding d.d. 29 Mei 1937, geboekt, ten verzoeken : 1° van R. de S., aanlegger, eenig kind van wijlen E. de S., te Antwerpen overleden; 2° van dame M.

O., aanlegster, moeder van aanlegger en gescheiden echtgenoot van voornoemde E. de S., tegen dame E. B., verweerster, weduwe in tweeden echt van E. de S., tot de veroordeeling strekt van verweerster om in de nalatenschap van wijlen haren man in te brengen of in ondergeschikte orde te zien vermindere zekere vermoede schenkingen die zij van haren man ten nadeele van den reservataire zoon en van de eerste vrouw, begiftigde bij huwelijkscontract zou hebben ontvangen;

Overwegende dat door vonnis dezer kamer d.d. 20 Mei 1937, in uitgifte voorgelegd, beslist werd dat de nalatenschap van wijlen E. de S. door het ambt van notarissen C., G. en D. zou worden verdeeld en vereffend; dat dame M. O. van de gift haar door wijlen de S. in het huwelijkscontract van 31 Maart 1905 gedaan, niet is vervallen en dat zij dienvolgens recht heeft op $\frac{1}{4}$ in vollen eigendom en $\frac{1}{4}$ in vruchtgebruik in de nalatenschap van wijlen E. de S.;

Dat uit dit vonnis spruit dat dame E. B. recht heeft op het overblijvende vierde in naakten eigendom, de reservataire zoon recht op de helft in vollen eigendom hebbende;

A. In rechte en voor zooveel de rechtbank de werkelijkheid der beweerde schenkingen aanneemt;

I. Ten aanzien der vordering tot inbreng :

Overwegende dat krachtens artikel 843 van het Burgerlijk Wetboek inbreng enkel van erfgenaam tot erfgenaam verschuldigd is, daar door de wet wordt vermoed dat de decujus, behoudens vrijstelling van inbreng, de gelijkheid tusschen erfgenamen heeft willen handhaven; dat dienvolgens inbreng enkel door de erfgenamen ab intestato van erfgenamen ab intestato kan worden geëischt (Laurent, Principes de droit civil, tome X, n° 556 : « Le rapport se fait entre cohéritiers pour rétablir ou pour maintenir l'égalité entre eux. Cela suppose que les héritiers succèdent ab intestat s'ils sont appelés à la succession du défunt par testament ou par contrat, il ne peut plus être question de rapport. Le législateur présume que le défunt qui n'a pas disposé de son patrimoine veut l'égalité entre ses héritiers; mais si le défunt a lui-même distribué ses biens soit par testament, soit par contrat de mariage, la volonté expresse doit l'emporter sur la volonté présumée; pour mieux dire, il n'y a plus lieu à présumer la volonté de celui qui l'a exprimée et qui avait le droit de déroger à l'égalité que l'on suit dans les successions ab intestat. »

Planiol et Ripert, tome IV, n° 569 : « Le rapport est limité à la succession ab intestat (supra n° 566). Il n'est en conséquence jamais dû par le légataire universel, même s'il cumule avec cette qualité celle d'héritier appelé en rang utile par la loi, sa vocation testamentaire en vertu de laquelle il succède prime sa succession ab intestat qu'il n'invoque pas. »

Overwegende dat ten deze aanlegger, de zoon, ab intestato de helft der goederen erft;

Dat aanlegster, de echtgescheiden vrouw, in geen enkele veronderstelling in hoedanigheid van erfgenaam ab intestato tot de nalatenschap van

haren vroegeren echtgenoot zou kunnen geroepen worden daar alle band tusschen haar en den overledene door de echtscheiding werd verbroken;

Dat artikel 300 van het B. W. krachtens hetwelk de echtgenoot die de echtscheiding bekomen heeft, de voordeelen hem door den anderen echtgenoot verleend behoudt, de schenkingen tusschen echtgenooten beoogt en geenszins er toe moet leiden de echtgescheidene echtgenoot fictief te doen beschouwen als de rechten hebbende door de wet aan de overlevende echtgenoot toegekend, als erfgenaam ab intestato krachtens artikel 767 tot de nalatenschap geroepen (zie o.a. Dalloz, Jurisprud. Génér., V°, Successions, n° 383);

Overwegende dat dienvolgens aanlegster geen inbreng kan eischen;

Overwegende ten aanzien van verweerster dat zij tot de nalatenschap niet werd geroepen in hoedanigheid van overlevende echtgenoot ervende ab intestato op grond van artikel 767 van het Burgerlijk Wetboek (door de wet van 20 November 1896 gewijzigd) in welk geval zij als mede-erfgenaam zou kunnen beschouwd worden en aan inbreng onderworpen zijn, maar in hare hoedanigheid van begiftigde haar rechten in het schenking-contract van 23 Januari 1931 puttende; dat inderdaad krachtens voormeld artikel 767 in het geval dat de overledene kinderen achterlaat, de overlevende echtgenoot nooit recht op den vollen eigendom, maar enkel recht op het vruchtgebruik van een gedeelte der nalatenschap heeft, terwijl ten deze verweerster, de overlevende echtgenoot krachtens het vonnis van 20 Mei 1937, geen recht op vruchtgebruik maar wel op $\frac{1}{4}$ in naakten eigendom heeft; dat zij dus ten deze in hare hoedanigheid van overlevende echtgenoot ab intestato feitelijk geen aandeel in de nalatenschap zou hebben gehad; (Zie over de afwezigheid van verplichting tot inbreng in hoofde van den overlevende echtgenoot ab intestato tot de nalatenschap geroepen, Schicks en Van Isterbeek, tome IV, bl. 187).

II. Ten aanzien der vordering tot vermindering :

Overwegende dat aanlegster, de echtgescheiden vrouw, het recht niet heeft noch de vermindering te vorderen, noch er voordeel uit te trekken, dit recht aan de reservataire erfgenamen voorbehouden zijnde met uitsluiting der begiftigden (dus van aanlegster) (artikel 921 Burgerlijk Wetboek);

Dat dienvolgens haar aandeel enkel op de goederen aanwezig in de nalatenschap zonder inbegrip der te verminderen schenkingen, aan verweerster gedaan, behoort te worden berekend;

Overwegende dat aanlegger in zijn hoedanigheid van wettig kind het recht heeft de vermindering, op grond van artikelen 913 en 1098 van het Burgerlijk Wetboek, der schenkingen aan de tweede vrouw van den overledene gedaan, te vorderen, voor zover deze schenkingen het vierde der goederen te boven zouden gaan dat het bijzonder beschikbaar gedeelte, ten voordeele van den reservataire zoon, in geval van tweede huwelijk, uitmaakt (art. 1098);

Dat van de helft der goederen berekend met inbegrip der schenkingen dient afgetrokken te worden het aandeel aan de eerste vrouw, aanlegster toe-

komende ($\frac{1}{4}$ in vollen eigendom; $\frac{1}{4}$ vruchtgebruik) aandeel dat zooals hooger gezegd dient berekend te worden zonder inachtneming der vermindering der schenkingen aan de tweede vrouw, vermindering die enkel ten voordeele van den reservataire erfgenaam wordt gedaan (artikel 921);

Dat het overschot aan de tweede vrouw zal worden toebedeeld voor zoover het een vierde der nalatenschap met inbegrip der schenkingen niet te boven gaat (artikel 1908);

Overwegende dat verweerster aanvoert dat de vordering tot vermindering hic et nunc voorbarig is, stellende dat de uitslag der werkzaamheden der notarissen, gelast met de vereffening en verdeling der nalatenschap dient afgewacht vooraleer het mogelijk zal zijn het gehalte van het bijzonder beschikbaar gedeelte vast te stellen;

Dat zij nochtans uit het oog verliest dat zij eigenaarster der betwiste goederen beweerd te zijn en loochent dat die goederen schenkingen voor vermindering vatbaar zijn;

Dat ten andere de notarissen in de massa der goederen afhangende der nalatenschap, waarop zij het beschikbaar gedeelte zullen berekenen, goederen niet mogen begrijpen die of aan een ander dan den overledene zouden toebehooren, of noch voor vermindering, noch voor inbreng vatbaar zouden zijn;

Dat diensvolgens vooraleer het beschikbaar gedeelte te kunnen vaststellen, zij zich op eene beslissing der rechtbank moeten kunnen steunen, om de goederen, waarvan verweerster verklaart de eigenaarster te zijn, als schenkingen te kunnen beschouwen en om die goederen diensvolgens als gebeurlijk voor vermindering vatbaar in de massa der nalatenschap te kunnen begrijpen;

Overwegende mitsdien dat de beslissing der rechtbank dienaangaande de werkzaamheden der notarissen moet voorafgaan;

B. In feite en ten aanzien der werkelijkheid der beweerde schenkingen :

Overwegende dat aanleggers aanvoeren dat uit de vergelijking van het bezit van verweerster ten tijde van haar huwelijk, waarvan het bedrag in het huwelijkscontract vermeld wordt, met haar geldelijke toestand ten huidigen dage, op beslissende wijze voortvloeit dat verweerster door haren man met schenkingen werd begunstigd en dat namelijk de aankopen der onroerende goederen vermomde schenkingen uitmaken;

Overwegende dat de Rechtbank deze zienswijze deelt;

Overwegende inderdaad dat verweerster ten tijde van haar huwelijk enkel in het bezit was van 67.500 frs. en eenige aandeelen;

Dat zij geen aannemelijke redenen heeft kunnen geven nopens de afkomst der middelen die haar zouden hebben toegelaten zich onroerende goederen, ongeveer 600.000 frs. waard, aan te schaffen;

Dat weliswaar zij in hare besluiten aanbiedt den oorsprong dezer sommen te bewijzen, maar dat dit bewijsaanbod als niet-afdoende voorkomt;

Overwegende mitsdien dat deze verschillende verichtingen, gezien de respectievelijke financiële

toestanden van verweerster en van de overledene, vermomde schenkingen uitmaken;

Dat er dus aanleiding is om die schenkingen onder de massa der nalatenschap van wijlen E. de S. te begrijpen voor de berekening van het bijzonder beschikbaar gedeelte van een vierde; zulks nochtans enkel ten voordeele van den reservataire erfgenaam R. de S.;

Overwegende dat verweerster de schorsing van het huidige geding gevraagd heeft totdat de rechten der partijen in de nalatenschap van E. de S. door een beslissing kracht van gewijsde hebbende, zullen bepaald zijn; dat de Rechtbank het incident tot den grond heeft gevoegd;

Overwegende dat het vonnis van 20 Mei 1937 die de rechten van partijen in eersten aanleg heeft vastgesteld, uitvoerbaar niettegenstaande beroep werd verklaard dat er diensvolgens geene aanleiding is het huidige geding dat op voormeld vonnis steunt, te schorsen; dat het ten andere ter zake zonder belang is dat voormeld vonnis niet werd betekend;

Overwegende dat verweerster in ondergeschikte orde de aanstelling van deskundigen vordert met zending den banktoestand van den overledene na te gaan;

Overwegende dat deze maatregel zich van nu af niet opdringt; dat ze enkel zou moeten genomen worden ingeval de notarissen, aangesteld om de verdeelingsakte op te stellen, zich in de onmogelijkheid zouden bevinden om den banktoestand tot klaarheid te brengen;

Om deze redenen :

De Rechtbank, na erover beraadslaagd te hebben, alle andere besluiten verwerpende;

Geeft akte aan aanleggers dat zij het geding schatten, ieder voor wat hen betreft, en voor elke post of hoofd op 100.000 frs. voor wat de bevoegdheid en den aanleg betreft;

Geeft akte aan verweerster dat zij besluit onder voorbehoud van het beroep door haar tegen het vonnis van 2 Mei 1937 dezer kamer ingesteld; geeft haar insgelijks akte dat zij het geding schat voor wat de gevoegdheid en den aanleg betreft op meer dan 50.000 frs. voor elk deel van den eisch en tegenover elk der in zake zijnde partijen;

Zegt voor recht dat er geen aanleiding bestaat het huidige geding te schorsen totdat de rechten der partijen in de nalatenschap van wijlen E. de S. door een beslissing kracht van gewijsde hebbende, zullen bepaald zijn;

Verklaart de vordering tot inbreng en tot vermindering ingeleid door aanlegster dame O. ongegrond, wijst haar diensvolgens ervan af;

Verklaart de vordering tot inbreng ingeleid door aanlegger R. de S. ongegrond, wijst hem ervan af;

Verklaart de vordering tot vermindering door den aanlegger R. de S. ingeleid ontvankelijk;

Zegt dat de volgende goederen vermomde schenkingen door wijlen E. de S. ten voordeele van zijne tweede vrouw dame B. gedaan, uitmaken;

Beveelt aan de notarissen C., G. en De V., door het vonnis van 12 Mei 1937, dezer kamer, met het

opstellen van de akte van verdeeling belast, rekening te houden van die goederen ten titel van schenkingen voor vermindering vatbaar voor het geval dat zij het bijzonder beschikbaar gedeelte van $\frac{1}{4}$ ten nadeele der tweede vrouw en ten voordeele van den reservataire erfgenaam door artikels 913 en 1098 van het Burgerlijk Wetboek, vastgesteld, te boven zouden gaan;

Zegt dienvolgens dat de helft aan den zoon toekomende in zijne hoedanigheid van reservataire erfgenaam, alsook het bijzonder beschikbaar gedeelte van $\frac{1}{4}$ (artikel 1098) aan de tweede vrouw toekomende op deze massa zal berekend worden;

Dat het aandeel aan dame O. toekomende zal berekend worden op de massa der nalatenschap samengesteld zonder inbegrip der vermomde schenkingen aan verweerster gedaan;

Dat dit aandeel van dame O., berekend zooals hooger gezegd, afgetrokken zal worden van de helft der massa samengesteld met inbegrip der vermomde schenkingen;

Dat het overige van deze helft aan verweerster dame B. zal toekomen voor zooveel het haar vierde, het bijzonder beschikbaar gedeelte uitmakende, niet te boven gaat;

Dat ingeval er een overschot van deze helft der goederen aanwezig is, na aftrek van het aandeel aan dame O. en het vierde aan dame B. toekomende, dit overschot ten bate van aanlegger R. de S. zal komen;

Zegt dat er geen reden is om deskundigen aan te stellen met opdracht de bankrekeningen van wijlen de S. na te gaan;

Veroordeelt verweerster B. tot de intresten verschuldigd op basis van artikel 928 Burgerlijk Wetboek;

Voegt de kosten samen, stelt er $\frac{1}{5}$ ten laste van dame O. en $\frac{4}{5}$ van dame B.;

Verklaart het vonnis niet uitvoerbaar bij voorraad, niettegenstaande verzet of beroep en zonder borg.

165

BURGERLIJKE RECHTBANK TE BRUSSEL

9e Kamer. — 24 December 1937.

Voorzitter : M. E. Van de Vliedt.

O. M. : F. Gevers, substituut-procureur des Konings.
Pl. : Mrs Edg. Van Dessel, E. Verbrugghen
en R. Desmedt.

VERBINTENIS. — HOOFDELIJKE EN ONDEELBARE BORGTOCHT. — ART. 2021 B. W. — NOCH UITWINNING, NOCH SCHULDSPLITSING. — ONDERLINGE GELDLEENING VAN HOOFDELIJKE BORG AAN HOOFDSCHULDENAAR. — GEEN INVLOED OP VORDERING VAN DERDE-SCHULDEISCHER.

Een hoofdelijke en ondeelbare borg is, ingevolge art. 2021 B. W., niet gerechtigd het voorrecht van uitwinning of schuldsplitsing in te roepen.

Een geldleening onderling aangenaam tusschen een hoofdelijken borg en den hoofdschuldenaar blijft vreemd aan deze overeenkomst en is niet van aard

om de rechten van den schuldeischer te verminderen.

Raiffeisenkas St Genesius-Rode t/ J. B. Brijssens,
W. Devos en I. De Bruyn.

Gezien het exploit van dagvaarding, geregistreerd van deurwaarder Desmed, wonende te Ukkel, in dato 26 Maart 1937;

Gezien het exploit van herdaging overeenkomstig de bepalingen van artikel 153, wetboek van burgerlijke rechtspleging in dato 5 Mei 1937, geregistreerd van deurwaarder Desmed, wonende te Ukkel;

Gezien de overige processtukken;

Aangezien de eisch strekt tot de hoofdelijke en ondeelbare veroordeeling van verweerders om aan eischeres het saldo te betalen van de som van 75.000 frank uit hoofde van een geldleening van 4 Januari 1931, verschuldigd;

Aangezien de wettelijkheid van de ingeroepen overeenkomst door de gedingstukken bewezen is; dat het bedrag van de gevorderde sommen, die nog verschuldigd blijven, niet betwist wordt;

Aangezien verweerder De Bruyn als hoofdelijke en ondeelbare borg, in gevolge artikel 2021 B. W. niet gerechtigd is het voorrecht van uitwinning of van schuldsplitsing, die aan den gewonen borg toegekend zijn, in te roepen; (Laurent, d. 28, Nr 2082; Thiry, d. 4, Nr 251; Schicks en Vanisterbeek, deel 3, bl. 482; Pont, Petit contrats, 2° dr. deel 2, Nr 163; Baudry-Lacantinerie en Wahl, Nr 919);

Aangezien een geldleening onderling tusschen den hoofdelijken borg Devos en den hoofdschuldenaar aangegaan, niet van aard is de rechten van de eischeres, welke heelemaal aan de overeenkomst vreemd bleef, te verminderen;

Aangezien derhalve de vraag juist, wel onderzocht en gegrond voorkomt;

Aangezien de verweerder De Bruyn niet aanwijst dat hij zich in den toestand bevindt welke ingevolge artikel 1244 B. W. ten zijnen bate termijnen van respijt zou rechtvaardigen;

Om deze redenen, de Rechtbank,

Alle meer uitgebreide of tegenstrijdige besluiten afwijzende;

Gehoord in zijn eensluitend advies in de Nederlandsche taal uitgedrukt, den heer Substituut Procureur des Konings Gevers;

Door een zelfde vonnis rechtdoende, dat ingevolge het exploit van herdaging van 5 Mei 1937, overeenkomstig artikel 183 Wetboek van Burgerlijke Rechtspleging als tegensprekelijk wordt beschouwd; en bij onstentenis van haar echtgenoot de eerste verweerder, machtigt de tweede verweerder Hannaert Ludovica om in rechte op te treden, zegt de vraag heelemaal gegrond;

Veroordeelt alle verweerders hoofdelijk en ondeelbaar om aan de eischeres te betalen...

NOTA. — Vgl. R. W. n° 18, 17 Januari 1937, blz. 734; Rechtbank van Eersten Aanleg te Antwerpen, 14 Okt. 1936.

166

CORRECTIONEELE RECHTBANK TE BRUGGE

3e Kamer. — 15 September 1937.

Pleiter : Mr Kervyn de Marcke ten Driessche.

I. STRAFVORDERING. — BEROEP TEGEN POLITIEVONNIS. — PLEITBEZORGER. — NOODZAKELIJKHEID EENER VOLMACHT.
 II. STRAFVORDERING. — VERSTEK. — NIET BETEKENING VAN HET VERZET AAN DE BURGERLIJKE PARTIJ. — GEVOLGEN.

- I. *De verklaring van beroep tegen een vonnis van de Politie-rechtbank gedaan en geteekend door een pleitbezorger bij de Rechtbank van eersten aanleg zonder bijzondere volmacht der Greffie van de Politie-rechtbank is zonder waarde daar gezegde pleitbezorger daartoe niet bevoegd is.*
 II. *Het gemis van betekening van het verzet aan de burgerlijke partij heeft enkel voor gevolg dat de rechtbank over het burgerlijk geding niet heeft te kennen en dat de burgerlijke veroordeeling waartegen geen verzet meer ontvankelijk is, definitief wordt.*

O. M. t/ Delespierre, Van den Eynde en Festenakels.

Gezien de vonnissen van den heer plaatsvervangende Vrederechter van Torhout, d.d. 16 April, en 23 Juli 1937 waarvan beroep;

Aangezien het beroep ingeslagen door de burgerlijke partij Vermeulen tegen het vonnis d.d. 16 April 1937, nietig is;

Dat inderdaad de verklaring van beroep, gedaan en ondertekend door Mr Donck, pleitbezorger bij de Rechtbank van eersten aanleg te Brugge, zonder bijzondere volmacht, ter griffie van de politierechtbank van Torhout, zonder waarde is, gezien gezegde pleitbezorger daartoe geen bevoegdheid had; (zie verbrek. 10 Febr. 1913, Pas. 1913-1-102);

Aangezien het ten onrechte is dat de eerste Rechter in zijn vonnis d.d. 23 Juli 1937 het verzet van eerste gedaagde Delespierre tegen het vonnis bij verstek tegen hem verleend op 16 April, ontvankelijk heeft verklaard wegens gemis aan betekening van het verzet aan de burgerlijke partij;

Dat inderdaad het verzet van een verdachte, dat enkel aan het Openbaar Ministerie werd betekend, het strafgeding geldig voor de Rechtbank brengt;

Dat het gemis aan betekening van het verzet aan de burgerlijke partij enkel voor gevolg heeft dat de Rechtbank over het burgerlijk geding niet heeft te kennen, en dat de burgerlijke veroordeeling waartegen geen verzet meer ontvankelijk is, definitief wordt; (zie verbr. 22 Mei 1933) Pasier. 1933-I-247);

Aangezien het Openbaar Ministerie echter beroep in regelmatig vorm heeft ingeslagen tegen beide vonnissen, zoodat de zaak in haar geheel aan de Correctioneele Rechtbank onderworpen wordt;

Om deze redenen :

De Rechtbank, zetelende in graad van hooger beroep, alle verdere besluiten verwerpende als ongegrond;

Aanvaardt het beroep, ingeslagen door het Openbaar Ministerie tegen beide vonnissen;

Verklaart het beroep van derde gedaagde Fastenakels tegen het vonnis d.d. 16 April ontvankelijk;

Verklaart het beroep ingeslagen door de burgerlijke partij Vermeulen tegen het vonnis d.d. 23 Juli ontvankelijk;

Bekrachtigt het vonnis van 16 April 1937 voor wat betreft zijn strafrechterlijke beschikkingen;

Doet hetzelfde vonnis te niet voor wat zijn burgerlijke beschikkingen betreft;

Doet ook te niet het vonnis d.d. 23 Juli 1937 en recht sprekende zooals de eerste Rechter had moeten doen, en wijzende tegensprakelijk tegenover alle partijen, verklaart het verzet van eerste gedaagde Delespierre tegen het vonnis bij verstek d.d. 16 April 1937, ontvankelijk doch ongegrond.

167

CORRECTIONEELE RECHTBANK TE ANTWERPEN

8e Kamer. — 27 November 1937.

Voorzitter : M. Perrier.

Op. Min. : M. Simons.

STRAFRECHT. — DRAGEN VAN VALSCHE NAAM. — KUNSTENAAR.

Een kunstenaar die zonder kwaad inzicht zijn artiestennaam opgeeft valt niet onder de toepassing van de strafwet.

O. M. t/ Kulikov.

Aangezien uit het onderzoek ter zitting gebleken is dat betichte zonder kwaad inzicht gehandeld heeft wanneer hij zijn artiestennaam opgegeven heeft.

Om deze beweegredenen :

rechtdoende bij verstek, spreekt de rechtbank den betichte vrij en stelt hem buiten zake zonder kosten.

168

**RECHTBANK VAN KOOPHANDEL
TE ANTWERPEN**

10e Kamer. — 16 Juli 1937.

Voorzitter : M. Ad. Landtmeters.

Referendaris : Mr. Beckers.

Pl. : Mrs F. Van de Vorst en J. van Doosselaere.

VERZEKERING. — BURGERLIJKE VERANTWOORDELIJKHEID. — UITGEBREIDHEID. — GERECHTSKOSTEN VAN HET OP. MIN. — NIET IN VERZEKERING BEGREPEN.

Wanneer een burgerlijk verantwoordelijke partij samen met haar aangestelde wordt gedagvaard voor de Correctioneele Rechtbank en er veroordeeld wordt tot betaling der gerechtskosten gedaan door het

Openbaar Ministerie, is ze niet gerechtigd betaling van deze gerechtskosten te vorderen tegenover de verzekeringsmaatschappij die hare burgerlijke verantwoordelijkheid dekt.

De verzekeringsovereenkomst die de kosten van verweer en verdediging dekt, doelt niet op de gerechtskosten in een strafzaak gedaan door de openbare partij.

De omstandigheid dat de polis voorziet dat de strafrechterlijke boete uit de verzekering is uitgesloten beteekent niet dat de gerechtskosten wel door de verzekering zouden gedekt zijn, integendeel, boete en gerechtskosten zijn innig verwant en de uitsluiting van de boete uit de verzekering doelt er veeleer op dat de betaling van de gerechtskosten bij de verzekering niet werden voorzien.

N. V. X. t/ Verzekeringsmaatschappij Z.

Aangezien de eisch strekt tot terugbetaling door verweerster der som van fr. 1.194.40, zijnde de door aanlegster betaald geworden in dato 23 September 1934 aan den heer Ontvanger der Boeten en Gerechtskosten te Antwerpen, ten titel van gerechtskosten tot dewelke de aangestelde autovoerder van aanlegster is veroordeeld geworden door de boetstraffelijke rechtbank en dit in hare hoedanigheid van burgerlijk verantwoordelijke voor haar aangestelde ;

Aangezien partijen akkoord gaan betreffende de feitelijke omstandigheden der zaak en de contractuele verhoudingen tusschen partijen aangegaan door de niet voorgebrachte verzekeringspolis van 15 Februari 1930 en namelijk op de bepaling voorzien in deze polis sub artikel 1 alinea a Division A luidende dat :

« La garantie y compris la défense en justice » tant au pénal qu'au civil, est acquise à l'assuré » souscripteur chaque fois que sa responsabilité est » mise en cause en qualité de propriétaire ou de » conducteur du véhicule désigné dans la police, ou » de civilement responsable du conducteur du dit » véhicule » ;

Aangezien het niet betwist wordt dat de auto van aanlegster gestuurd door een van hare aangestelden een ongeval aan personen heeft veroorzaakt ;

Dat deze aangestelde boetstraffelijk vervolgd is geworden terzelfder tijd als aanlegster die gedagvaard werd als burgerlijk verantwoordelijk van haar aangestelde ;

Dat aanlegster's aangestelde veroordeeld is geworden door de boetstraffelijke rechtbank en tevens aanlegster veroordeeld is geworden tot de kosten uitgegeven door de openbare partij buiten eene aanzienlijke schadelvergoeding aan het slachtoffer ;

Dat aanlegster deze gerechtskosten van het strafrechterlijk geding beloopende fr. 1.194.90 betaald heeft in de kas van den ontvanger der Boeten en Gerechtskosten te Antwerpen ;

Aangezien aanlegster ongegrond is in haren eisch strekkende tot de terugbetaling door verweerster van deze kosten ;

Aangezien inderdaad de omstandigheid dat verweerster zich verbonden heeft het verweer en de verdediging van haren verzekerden aan te gaan en

te verzekeren voor de strafrechterlijke rechtbanken, niet uitmaakt en voor gevolg heeft dat verweerster zich insgelijks verbonden heeft de gerechtskosten op zich te nemen van het strafrechterlijk geding, deze kosten zijnde diegenen uitgegeven door de openbare partij ;

Aangezien de kosten van een strafrechterlijk geding geene kosten van verdediging zijn ;

Aangezien inderdaad de rechtspleging welke deze kosten heeft doen ontstaan, vervolgd is geworden alleenlijk door het openbaar Ministerie, niet in het voordeel van het slachtoffer of van dezes rechtgebende en ten einde het beloop der schadevergoeding gebeurlijk toekomende aan deze te schatten of vast te stellen, doch enkel en alleen met het eenige doel de beschuldiging ten laste van den beschuldigde verzekerde of dezes aangestelde vast te stellen en te bewijzen en zijne veroordeeling te bekomen ;

Aangezien dit zoo waar is dat in onderhavig geval niet betwist wordt door partijen dat al deze gerechtskosten waarvan terugbetaling gevraagd wordt, uitgegeven zijn geworden vooraleer dat de burgerlijke partij zich aangesteld heeft.

Aangezien de kosten van verweer en verdediging voorzien in de verzekeringspolis alleenlijk bedragen de kosten der advocaten, gelast met de verdediging, de kosten van gebeurlijke contra-expertises en in het algemeen al de kosten die noodzaak zijn geworden en niet bevolen werden, hetzij door het parket, hetzij door de Rechtbank, al de kosten die vrijelijk werden uitgegeven door de verdediging en in haar voordeel ;

Aangezien de omstandigheid dat eene bijzondere bepaling de boete uitsluit van de waarborg gegeven door verweerster niet kan doen aannemen dat de gerechtskosten gedekt zijn geworden om reden dat deze niet uitdrukkelijk zijn uitgesloten geworden evenals de boete ;

Aangezien dit standpunt enkel zou geoorloofd zijn indien eene algemeene waarborg van verantwoordelijkheid ware bedongen geworden zonder eenige nadere bepaling in plaats van een waarborg van burgerlijke verantwoordelijkheid zooals dit het geval is in het huidige geding ;

Aangezien te meer de boete en de gerechtskosten onderling verbonden zijn en aanlegster ten onrechte opwerpt dat er geen verband bestaat tusschen de boeten en de gerechtskosten en dat zij niet kan veroordeeld worden deze gerechtskosten in eigen hoofde te dragen om reden dat de gerechtskosten niet het bijvoegsel zijn der boeten en zij niet veroordeeld is geworden als burgerlijk verantwoordelijk voor haren aangestelde tot de betaling dezer gerechtskosten in bijkomende orde door in hoofdorde tegenover de openbare partij ;

Aangezien de boeten en strafrechterlijke kosten onderling verbonden zijn om rede dat zij het gevolg zijn van een overtreding der strafwet : de boete en de strafrechterlijke kosten zijn verschuldigd aan den Staat en hebben een strafrechterlijk karakter en moeten gedragen worden door den veroordeelden betichte om reden dat deze kosten genoodzaakt

zijn geworden door het misdrijf waaraan hij zich plichtig gemaakt heeft.

Aangezien de veroordeeling van aanlegster tot de betaling dezer gerechtskosten in hoofddorde niet voortspruit uit eenige veroordeeling door haar opgelopen (aanlegster is niet veroordeeld geworden doch haar aangestelde), maar wel bij toepassing van artikel 131 Koninklijk Besluit van 18 Juni 1853 bepalende dat de veroordeeling tot de gerechtskosten elkheellijk moet uitgesproken worden tegen de personen burgerlijk verantwoordelijk voor de overtreding ;

Aangezien hieruit niet voortspruit dat deze veroordeeling uit dien hoofde haar strafrechterlijk karakter verliest : inderdaad de personen burgerlijk verantwoordelijk zullen moeten betalen eenzijdig de kosten verschuldigd aan den Staat en anderzijds de kosten toekomende aan de burgerlijke partij zijn een bestanddeel van de schadevergoedingen toekomende aan de burgerlijke partij ;

Aangezien dus wel de strafrechterlijke kosten het bijvoegsel zijn van de straf en eene verzekeringspolis welke de boete uitsluit dus noodzakelijkerwijze ook de strafrechterlijke kosten moet uitsluiten ;

Aangezien eindelijk niet betwist wordt door aanlegster dat verweerster hare burgerlijke verantwoordelijke verzekerd heeft hetzij als eigenaar van den auto hetzij als voerder van den auto, hetzij als burgerlijk verantwoordelijk van haar aangestelde en door verweerster geen onderscheid gemaakt is geworden betreffende hare verplichtingen naar gelang de titel in dewelke aanlegster aanspraak maakt op de verzekering en de bepaling der polis ;

Aangezien geen vergelijking kan gemaakt worden tusschen de gerechtskosten verschuldigd tengevolge van een burgerlijk geding en deze tengevolge van een strafrechterlijk geding ;

Aangezien in geval van burgerlijk geding verweerster aangenomen heeft de gerechtskosten van het burgerlijk geding te betalen (artikel 9 alinea 3) ;

Dat in dit geval de gerechtskosten begrepen zijn in de waarborg van burgerlijke verantwoordelijkheid zijnde verschuldigd aan het slachtoffer of aan dezes rechthebbende ;

Aangezien ingeval van strafrechterlijk geding met aanstelling van het slachtoffer als burgerlijke partij, verweerster ingevolge de bepalingen van artikel II der polis de gerechtskosten dient te betalen uitgegeven door de burgerlijke partij om reden dat deze een bestanddeel uitmaken van de vergoedingen toekomende aan de burgerlijke partij ;

Doch verweerster zal de strafrechterlijke kosten niet dienen te betalen om reden dat deze geen deel uitmaken der vergoedingen toekomende aan de burgerlijke partij en dus uitgesloten zijn uit de waarborg van burgerlijke verantwoordelijkheid uitdrukkelijk bepaald in de overeenkomst ;

Aangezien eindelijk aanlegster ten onrecht gewag maakt van zekere bepalingen van borgtocht in de mondelinge verzekeringspolis voorzien ;

Aangezien inderdaad, eerst en vooral, deze bepalingen betreffende de borgtocht, de huidige betwisting niet aanbelangen en er gansch vreemd aan zijn ;

Aangezien anderzijds, ingevolge de bepalingen van artikel 10 der wet van 20 April 1874, deze borgtocht alléén voor doel heeft de tegenwoordigheid van den betichte te verzekeren bij de akten van rechtspleging en dewelke ingevolge artikel 13 derzelfde wet hem terug uitbetaald wordt ingeval hij vertegenwoordigd is geweest bij de akte van rechtspleging en voor de uitvoering van het vonnis ;

Aangezien het dus hier niet een burgerlijke of strafrechterlijke veroordeeling aanbelangt en niet ter zake dienend is en trouwens dezelfde betwisting zou doen oprijzen ;

Gezien bepaald is geworden dat ingeval de boete afgehouden is geworden van de borgtocht, het bedrag dezer boete zal moeten terugbetaald worden door de verzekerde aan de verzekeringsmaatschappij ;

Dat dus de huidige betwisting opnieuw zou oprijzen gezien de strafrechterlijke kosten het bijvoegsel zijn der boete en deze onderling verbonden zijn ;

Aangezien om al deze redenen den eisch van aanlegster ongegrond is en zij gehouden is deze kosten zelf te dragen ;

Om deze redenen :

Alle andere en verdere besluiten verwerpende ;

Wijst aanlegster af van haren eisch want ongegrond, en veroordeelt haar tot de kosten des geding tot heden op 91.85 fr. beraamd.

169

RECHTBANK VAN KOOPHANDEL TE BRUSSEL

2e Kamer. — 16 December 1937.

Voorzitter : M. De Waele.

Rechters : MM. Van Hoorick en Antierens.

Referendaris : M. Vander Linde.

Pleiters : Mrs Warnotte en Custers.

VERZEKERING. — OPZEG. — TERMIJN. — INTERPRETATIE DER BEWOORDINGEN.

Wanneer een verzekeringsovereenkomst een beding inhoudt krachtens hetwelk de overeenkomst mag worden « opgezegd mits voorbericht van minstens drie maanden voor den vervalldag der premie per aangeteekend schrijven » volstaat het dat de verzekerde het voorbericht drie maanden voor den vervalldag der premie zou hebben verzonden. Het is, gezien de termen van de polis, niet noodzakelijk dat de verzekeraar het bericht zou hebben ontvangen drie maanden voor den vervalldag.

Ocean t/ De Raes.

Aangezien de eisch tot doel heeft betaling te bekomen door verweerder van het bedrag eener vervallen verzekeringspremie groot 1791,90 fr. ;

Aangezien de verweerder den eisch betwist en betoogt dat hij, overeenkomstig de bepalingen van

het verzekeringscontract, welk voorziet dat het contract elk jaar kan worden beëindigd mits opzegging per aangeteekend schrijven minstens drie maand voor den vervaldag, de polis vervallend op 5 October 1936, heeft opgezegd per aangeteekend schrijven van 4 Juni 1935;

Aangezien de eischeres de nietigheid dezer opzegging tegenwerpt, aanvoerend dat het aangeteekend schrijven haar eerst den 6n Juli werd besteld en niet zooals het was vereischt den 5n Juli, daar deze dag een Zondag was en het beheer der posten geen aangeteekende brieven bestelde;

Aangezien vaststaat: 1) dat de verzekeringsovereenkomst tusschen partijen gesloten op 11 October 1929 en ingaand 5 October 1929, elk jaar kan worden « opgezegd mits voorbericht van minstens drie maanden vóór den vervaldag der premie per aangeteekenden brief »; 2) dat verweerder op 4 Juli ter post te Brussel een bericht tot opzegging neerlegde;

Aangezien partijen het niet eens zijn over de vraag of het bericht tot opzegging al dan niet volle drie maand vóór den vervaldag in handen van de tegenpartij moest zijn;

Aangezien de Rechtbank oordeelt dat het beding van de overeenkomst niet duidelijk zegt of het bericht van opzegging minstens drie maanden vóór den vervaldag moet zijn toegekomen bij de partij aan wie de opzegging wordt beteeekend;

Aangezien het beding op de wijze waarin het is gesteld, evengoed kan worden begrepen in de beteeckenis eraan gegeven door den verweerder, n.l. dat hij voorbericht moest geven drie maand voor den vervaldag wat eigenlijk niet in strijd is met het periodisch karakter van alle opzegging, eenzijdige akte, geldig behoudens strijdige bedingen, vanaf het oogenblik dat zij is uitgebracht en niet vanaf het samentreffen met den wil der tegenpartij;

Aangezien de overeenkomst geen andere aanduidingen bevat in strijd met deze verklaring;

Aangezien in geval van twijfel, het beding eener overeenkomst moet worden verklaard in den zin die het voordeeligste is voor den verweerder (artikel 1162 B. W.);

Aangezien de verweerder tijdig de overeenkomst heeft opgezegd;

Aangezien de eisch niet gegrond is.

Om deze redenen:

Alle andere en strijdige besluiten afwijzend, zegt de Rechtbank den eisch ongegrond; wijst de eischeres af met verwijzing in de kosten.

170

RECHTBANK VAN KOOPHANDEL TE GENT

3e Kamer. — 22 April 1937.

Voorzitter: M. Claeys.

Rechters: MM. Loicq en Buyck.

Referendaris: Mr Maraite.

Pleiters: Mrs Tytgat en Van Impe.

HOOFDELIJKHEID. — HANDELSGEBRUIK. — HANDELSBOEKEN. — BEWIJSKRACHT. — VOORWAARDEN. — AANVULLENDE EED.

In handelszaken, luidens een zeer oud gebruik wordt over 't algemeen aangenomen dat, bij gebrek aan een overeengekomen beding, er van rechtswege een solidariteit bestaat tusschen handelaars die samen waren hebben aangekocht.

Handelsboeken mogen door den Rechter aangenomen worden om tusschen handelaars bewijs van handelsdaden op te leveren (art. 20 der wet van 15 December 1872) in zooverre zij op datum, zonder witte bladen, tusschenruimten of inlassingingen in den rand behoorlijk gehouden zijn.

De overschrijving door een handelaar van een brief op zijn brieven-kopijboek doet een begin van bewijs ontstaan dat gezegde brief aan den bestemming dadelijk werd toegericht.

Zulk begin van bewijs laat den Rechter toe den aanvullenden eed, voorzien door artikel 1367 van het Burgerlijk Wetboek, aan den afzender op te dragen om met volle kennis van zaken naderhand te kunnen beslissen.

P. Van Beveren en R. Van Beveren t/ De Groote en Zenner.

Aangezien de eisch door aanleggers bij exploit in datum 6 Februari 1937, ingediend er toe strekt door de Rechtbank voor rechte te doen verklaren dat een koop tusschen partijen op 20 November 1936, aangegaan betrekkelijk al het ijzer voortkomende van de afbraak der centrale gevangenissen te Gent, voor de nog te leveren hoeveelheden ten laste van verweerdens verbroken zal worden en deze laatsten zich gezamenlijk en elkheelijk te hooren verwijzen hun ten titel van schadevergoeding de som van 405.000 frank (onder voorbehoud van vermeerdering) te betalen met de gerechtelijke intresten en de kosten des gedings;

Aangezien aanleggers daarenboven verweerdens gedagvaard hebben om in bijkomende orde een deskundige te hooren aanstellen die voor opdracht zal hebben de hoeveelheden ijzer te schatten die door dezen aan de uitvoering van den koop zijn onttrokken geworden en het bedrag van den prijs van het ijzer vast te stellen op den dag der beteeckenening van de dagvaarding, kosten alsdan voorbehouden;

Omtrent de ontvankelijkheid:

Aangezien verweerdens ten onrechte beweren dat de eisch onontvankelijk is onder voorwendsel dat hij niet ingespannen werd tegen de personen met wie aanleggers gehandeld hebben of ten minste niet tegen allen vermits uit de bestanddeelen der zaak spruit dat al de facturen betreffende de leveringen welke in uitvoering van den besproken koop zijn

Vlaamsche Juristen

Abonneert U op

RECHTSKUNDIG
WEEKBLAD!!!

geschied, door verweerders alleen en door niemand anders werden opgemaakt en het volkomen onverschillig is dat andere personen in den gezegden koop zouden tusschengekomen zijn daar in handelszaken luidens een zeer oud gebruik algemeen wordt aangenomen, dat bij gebrek aan een overeengekomen beding er van rechtswege eene solidariteit bestaat tusschen handelaars die samen waren hebben aangekocht (Lacour, Précis de droit commercial N° 728, bl. 452; Thaller, Droit commercial N° 1054, bl. 530; Lyon Caen et Renault, Droit commercial N° 381, bl. 155; Handelsrechtb. Kortrijk, 1 Juni 1907, J.C.F., 1907, N° 3275, bl. 412; Beroepsh. Gent, 13 Februari 1909, J.C.F., 1909, N° 3464, bl. 197; Handelsrechtb. Gent, 28 April 1925, J.C.F., 1926, N° 4629, bl. 36; Handelsrechtb. Oostende, 21 Juni 1934, J.C.F., 1934, N° 5421, bl. 120);

ten Gronde :

Aangezien verweerders om te trachten zich aan het nakomen van hunne verbintenis te onttrekken te vergeefs volhouden, onder de ondeelbaarheid hunner bekentenis dat zij samen met deelgenooten slechts het ijzer voortkomende van het sloopen van twee secties der gevangenis aan aanleggers hebben verkocht en dit ijzer hebben geleverd dewijl het ten klaarste blijkt uit een schriftelijke bevestiging in datum 20 November 1936, welke in het brieven-kopijboek van aanleggers regelmatig afgedrukt staat en waartegen verweerders geen protest hebben aangeeteekend dat aanleggers al het ijzer van het voormeld gebouw, mits den prijs van 33 frank per honderd kilos, hebben aangekocht en zich hebben verbonden het door hunne zorgen en op hunne kosten te laden en te vervoeren;

Aangezien het ter zake niet afdoende is, dat deze brief door tweeden aanlegger alleen geteekend geweest is zonder aanduiding dat het voor rekening was van « François Van Beveren et Fils » daar het voor de hand ligt, dat verweerders met dergelijken brief te ontvangen, zich volkomen rekenschap hebben gegeven dat hij verzonden geweest was door eenen der vennooten van de voornoemde firma, waarmede zij op dit oogenblik in zakenbetrekking verkeerden;

Aangezien verweerders die opperbest verstaan dat door aan den hierboven aangehaalden brief geen antwoord te hebben gegeven, zij, krachtens de handelsgebruiken bij eene gevestigde rechtspraak ingehuldigd, hoeven beschouwd als het bestaan der door aanleggers ingeroepen overeenkomst stilzwijgend te hebben erkend, loochenen ten stelligste dat gezegde brief in hun bezit is gekomen;

Aangezien handelsboeken behoorlijk gehouden, volgens de bewoordingen van artikel 21 der wet van 15 December 1872, door den Rechter aangenomen mogen worden om tusschen handelaars bewijs van handelsdaden op te leveren;

Aangezien het door aanleggers ter debatten overgelegde brieven-kopijboek dat op datum zonder witte bladen tusschenruimten of inlasschingen in den rand gehouden is (art. 19 der voornoemde wet) en op nauwkeurige wijze andere onbetwiste brieven weergeeft welke aan verweerders werden toegericht om 't zij eenen koop lood in dezelfde omstandigheden

gesloten, 't zij de betaling van verscheidene gewichtige afkortingen op afrekening van den prijs van het lood en het ijzer waarvan sprake te bevestigen, voldomen aan de wettelijke voorschriften voldoet;

Aangezien zoo de aantekeningen van het bovenbedoelde brieven-kopijboek geen twijfel overlaten dat de brief van 20 November 1936, waarover het geschil loopt, werkelijk geschreven werd, het nochtans niet vaststaat dat hij aan verweerders toegezonden werd;

Aangezien uit de overschrijving van dezen zendbrief op het brieven-kopijboek van aanleggers er echter tot staving hunner bewering een begin van bewijs ontstaat dat gezegde zendbrief aan verweerders dadelijk werd toegericht;

Aangezien inderdaad het hoegenaamd niet mag worden opgevat dat een kooper die op zijn brieven-kopijboek eenen aan zijnen verkoper afgezonden brief tot bevestiging van eenen koop inschrijft, zulken brief aan zijnen medecontractant niet stuurt en in 't vooruitzicht van een gebeurlijk proces witte ruimten in dit handelsboek opzettelijk open laat om ze naderhand in te vullen en zich alzo een bewijs tegen voornoemden verkoper te kunnen verschaffen (Levé, code de la vente commerciale N° 116-117-118, bl. 85, 86, 88; Fredericq, Principes de Drt comm. Belge, D. I, N° 90, bl. 103; Beroepsh. Gent, 8 Juli 1897, J.C.F., 1897, N° 1833, bl. 274; Handelsrechtb. Gent, 25 Maart 1909, J.C.F., 1919, N° 3473, bl. 226; Fr. Verbrekingsh., 5 Januari 1910, D.P., 1910, I, 168; Handelsrechtb. Oostende, 19 September 1912, J.C.F., 1914, N° 4264, bl. 242; Handelsrechtb. Gent, 3de Kamer, 13 December 1934, Sté an., Tissage Arkansas c/Heirbrant, onuitgegeven; id. 9 Januari 1936, Vermeulen t/ Vanden Borre, onuitgegeven);

Aangezien deze veronderstelling dient ter zake des te meer ter zijde geschoven te worden daar aanleggers als eerlijke lieden voorkomen en op den dag waarop zij den aangegane koop bevestigden zij oogenshijnlijk niet konden vooruitzien dat in het vervolg moeilijkheden tusschen hen en verweerders dienaangaande zouden kunnen opduiken;

Aangezien het daarenboven heel zonderling en overigens volstrekt onmogelijk toeschijnt dat deze brief in datum 20 November 1936 waarvan de verzending ettelijke dagen later gevolgd zou zijn, met de uitvoering van den koop aangaande het ijzer weggeraakt zou zijn dan wanneer al de andere brieven waarvan verscheidene op den zelfden dag door aanleggers aan verweerders werden afgezonden en het zelfde opschrift droegen, de bestemmelingen regelmatig hebben bereikt;

Aangezien het terloops aan te stippen valt dat verweerders er het allergrootste belang bij hebben zich los te maken van de getroffen overeenkomst om voordeel te kunnen trekken uit de onverwachte verhooging der waarde van het ijzer, welke zich onlangs heeft voorgedaan;

Aangezien bovengemeld begin van bewijs de Rechtbank toelaat aan tweeden aanlegger bij toepassing van artikel 1367 van het burgerlijk wetboek den hieronder omschreven aanvullenden eed op te dragen;

Aangezien dergelijke onderzoeksverrichting zich allernoodzakelijkst opdringt, daar zij alleen de Recht-

bank zal veroorlooven hare overtuiging te vestigen en het voorhanden geschil met volle kennis van zaken te beslechten;

Om deze redenen :

De Rechtbank,

alle verdere of tegenstrijdige besluitschriften verwerpende, verklaart den eisch ontvankelijk; vooreer ten gronde uitspraak te doen, legt aan tweeden aanlegger den volgende aanvullenden eed op : « Ik zweer dat ik bij eenen brief geschreven op papier der firma « François Van Beveren et Fils » en aan verweerders op twintigsten November 1936, toegestuurd, den koop gesloten tusschen dezen en gezegde firma, en als voorwerp hebbende al het ijzer voortkomende van de afbraak der centrale gevangenis te Gent, tegen den prijs van 33 frank de honderd kilos, bevestigd heb; Zoo helpe mij God »; om over dezen eed afgelegd, geweigerd of teruggewezen door partijen te worden gepleit en besloten en door de Rechtbank gevonnist zooals het naar recht zal behooren; verzendt te dien einde de zaak naar hare gewone en openbare zitting van 13 Mei aanstaande; kosten voorbehouden.

171

BURGERLIJKE RECHTBANK TE HASSELT

(Zetelende in Handelszaken)

1 December 1937.

Voorzitter : M. Bijvoet.

Rechters : MM. Kellens en Van Hamont.
Pleiters : Mrs Fransman en Winkelmolen.

I. ARBEIDSCONTRACT. — VRIJE TIJD VAN DE ARBEIDERS. — BEPERKING. — VERBOD VAN HERBERGBEZOEK. — NIETIGHEID.

II. AANSPRAKELIJKHEID. — VERBOD DOOR WERKGEVER AAN ZIJN WERKLIEDEN OPGELEGD BEPAALDE HERBERG TE BEZOEKEN. — VERANTWOORDELIJKHEID VAN WERKGEVER.

I. Een werkgever mag niet beschikken over de vrije tijd van zijn werklieden, over hun doen of laten gedurende de tijd tijdens dewelke de werklieden niet door de werkovereenkomst verbonden zijn. Hij mag bijgevolg zijn werklieden niet verbieden in hun vrije uren een bepaalde herberg te bezoeken. De Rechtbank kan echter den werkgever niet verplichten het intrekken van een verbod tot het bezoeken van een herberg tijdens de vrije uren ter kennis te brengen van zijn werklieden.

II. De werkgever die aan zijn werklieden verbiedt tijdens hun vrije uren een bepaalde herberg te bezoeken begaat tegenover den uitbater van deze herberg een ongeoorloofde daad. Wanneer niet bewezen is dat de werkgever bezielde was met het inzicht den herberguitbater te schaden, kan enkel schadevergoeding toegekend worden vanaf den dag van de betekening van het vonnis dat den werknemer verplicht den verbodsmaatregel op te heffen.

Hauquier t/ Laboremus.

Overwegende dat aanlegger bij exploit van deurwaarder Verhulst van Antwerpen, in dato zevenden October 1937, verweerder gedagvaard heeft voor de

Rechtbank van dezen zetel, ten einde te hooren zeggen voorr recht, dat hij, op ongeoorloofde wijze benadeeld is in zijnen handel door verweersters handelwijze, verbod opleggende aan zijn personeel, op straf van wegzending, de herberg van aanlegger te betreden;

Overwegende dat het ter zake vaststaat :

Dat verweerder honderd werklieden bezigt aan de kanaalwerken door haar ondernomen te Kwaadmechelen ;

Dat aanlegger enkel met het oog op de cliënteel van het personeel dezer onderneming, een herberg geopend heeft in de onmiddellijke nabijheid der werven van verweester, en meer bepaaldelijk op enkele meters afstand van het wervings- en uitbetalingsbureau van het personeel ;

Dat er zich geen enkele andere herberg zelfs geen woonhuis bevindt in den omtrek, tenzij een kantien uitgebaat door de vrouw van een conducteur der werken in dienst bij verweerder, gelegen aan den overkant van het kanaal, waarin, buiten het vreemdelingen verkeer, ook het ander werkvolk drankgelegenheid geboden wordt;

Dat bedoeld verbod, uitgehangen in verweersters bureelen, sedert 23 Juni laatstleden vervat is in de volgende bewoordingen : « Aangezien de kantien van den heer Waucquier voor de goede uitvoering der werken ongewenscht is, wordt het bezoek van zoodanig lokaal beschouwd als een reden tot onmiddellijk ontslaan. »

Kwaadmechelen, den 23 Juni 1937. (get.) Ing. Ritchie.

Overwegende dat verweester beweert dat verbod enkel en alleen uitgevaardigd te hebben om de goede orde op de werken te handhaven, daar zij voordien herhaaldelijk en krachtdadig had moeten optreden tegen dronken personen die zich van uit aanleggers drankgelegenheid op de werven begaven;

Overwegende dat verweester van dergelijke misbruiken geen bepaalde misbruiken aanhaalt noch aanbiedt te bewijzen en dat de Rechtbank bijgevolg geen rekening kan houden met deze bewering die door aanlegger ten stelligste ontkend wordt;

Overwegende anderzijds dat het evenmin bewezen is dat verweester zou gehandeld hebben met de bijbedoeling, de uitbating van een zijner controleurs te bevoordeelen ten koste van deze van aanlegger, zoodat elk kwaadwillig opzet vanwege verweester eveneens van kant dient geschoven te worden ;

Overwegende, dat in die omstandigheid de Rechtbank voor het louter vraagstuk staat te beslissen of een werkgever het recht heeft verbod te doen aan zijn personeel en zijn werkvolk, op straf van wegzending, om, ten allen tijde, ook buiten de werkuren een bepaalde drankgelegenheid te bezoeken ;

Overwegende dat dienaangaande twee onbesprokene rechten in het gedrang komen ; eenerzijds het recht van den werkgever om maatregelen te treffen ter handhaving der goede orde op de werken, anderzijds het recht van een handelaar, in regel met de wettelijke voorschriften, zijn handel vrij en onbeperkt uit te baten ;

Overwegende dat degene die een ongeoorloofde daad stelt, waardoor hij een anders recht krenkt,

gehouden is aan deze de alzoo berokkende schade te vergoeden; (Cas. 12 Juli 1917 — Pas. 1918 bl. 65; Gent, 5 Juli 1917; Pas. 1918-2-9; Beltjens Code civil art. 1382 Nr 14-19);

Overwegende, dat het buiten kijf staat dat een werkgever het recht heeft maatregelen te treffen noodig om de orde te handhaven tijdens de uitvoering van het werk;

Dat hem bijvoorbeeld het recht niet kan ontzegd worden, werklieden te ontslaan die zich in dronken toestand op de werken bevinden, en zelfs ook deze welke als verstokte dronkaards bekend staan, omdat zij doorgaans niet in staat zullen zijn, zonder gevaar voor henzelfe of voor anderen hun arbeid te verrichten; (Pand. Belges V° Travail-Contrat, N° 631 en volg.);

Overwegende nochtans, dat het den werkgever niet toegelaten is de bepalingen aangehaald in de wetten betreffende het arbeidscontract en het werkhuisreglement te overschrijden en schikkingen te nemen die, buiten de werkuren en de rustpoozen, den werkmans zou treffen, wanneer deze niet meer onder zijn gezag, leiding of toezicht zou staan;

Overwegende dat het verweerder bijgevolg niet geoorloofd was ook te beschikken over den vrijen tijd van zijn werkvolk, over hun doen of laten, wanneer deze niet meer door de werkovereenkomst verbonden waren, en dat ongetwijfeld een wegzending gesteund op de overtreding van hoogervermeld verbod door den Werkrechtssraad niet zou ingewilligd worden;

Overwegende, dat doordien de daad door verweerster gesteld, als ongeoorloofd moet bestempeld worden;

Overwegende dat deze daad ongetwijfeld aanleggers recht op vrij en onbeperkte uitbating van zijn handel krenkt, wijl deze met name vernoemd wordt en het geenszins bewezen is dat hij zijn handel op ongeoorloofde wijze uitbaat;

Overwegende dat bijgevolg aanleggers eisch om voormeld verbod te doen intrekken gegrond is;

Overwegende dat het verweerster niet kan opgelegd worden het intrekken van dit verbod ter kennis te brengen van zijn werkvolk, dewijl zulk een maatregel hoogst vernederend voor verweerster, gelijk staat met een aanbeveling van verweersters zijde, om aanleggers drankgelegenheid te bevoordeelen, iets waartoe deze geenszins gehouden is-;

Overwegende dat de stoffelijke schade door aanlegger geleden slechts bij benadering kan vastgesteld worden, wijl het niet kan uitgemaakt worden hoeveel werklieden en bedienden van verweerster de herberg zouden bezocht hebben en welk verteer zij er zouden gemaakt hebben;

Overwegende nochtans dat er met zekerheid kan gezegd worden dat aanlegger schade geleden heeft door het uitvaardigen van dit verbod, daar zijn herberg bijzonder voordeelig gelegen is en om zoo te zeggen uitsluitend de cliënteel van verweersters personeel en werkvolk beoogde;

Overwegende dat het niet bewezen is dat het verbod door elkeen der bedienden en der werklieden nageleefd is geworden, noch dat verweerster ooit gevolg gaf aan de wegzending, voorzien in den

verbodsmaatregel, dat trouwens de gezamenlijke cliënteel en van bedienden, en van werkvolk als overhoopt moet aanzien worden;

Overwegende dat in die omstandigheden, gelet op de bekrompenheid der uitbating, eene woning in hout opgetimmerd, en in acht nemende de mogelijkheid voor aanlegger zijn vrijen tijd nuttig te besteden, de niet gemaakte winst billijk kan geschat worden op 20 fr. daags;

Om deze beweegredenen:

De Rechtbank, zetelende in handelszaken, verklaart aanleggers eisch ontvankelijk en gegrond, veroordeelt verweerster bedoeld bericht in te trekken, het verbod op te heffen en, bij gebreke hieraan te voldoen aan aanlegger eene schadevergoeding van 20 fr. daags te betalen, voor elken dag vertraging te rekenen vanaf heden, invorderbaar in uitvoering van dit vonnis;

Veroordeelt haar daarenboven tot betaling der schade tot op heden geleden berekend tegen 20 fr. per dag, zijnde van af 23 Juli l.l. tot heden, 161 dagen maal 20, hetzij 3220 fr., de wettelijke intresten op deze som, doch enkel te rekenen van af de betekening van dit vonnis.

Wijst aanlegger af van het overige van zijn eisch;

Geeft akte aan elk der partijen dat de eisch in elk zijner onderdeelen geschat is op meer dan 12.500 frank.

Veroordeelt verweerder tot de kosten.

172. RECHTBANK VAN KOOPHANDEL TE ST NIKLAAS-WAAS

29 Juni 1937.

d.d. Voorzitter: M. Heyman.

Ref.: M. L. Thuyshaert.

1. BEVOEGDHEID — SCHADELIJK FEIT IN VERBAND MET NIJVERHEIDSBEDRIJF. — DAAD VAN KOOPHANDEL.

2. KORTGEDING. — VOORLOOPIG DOEN OPHOUDEN VAN STOORNIS IN HET EIGENDOMSGENOT.

1. Wanneer het schadelijk feit in verband staat met de bedrijvigheid in de nijverheid is de Rechtbank van Koophandel bevoegd ingevolge art. 2, 6° van de wet van 15 December 1872.
2. De Rechter in kortgeding is bevoegd om, voorloopig, tot de Bestuurlijke overheid eene beslissing genomen heeft, eene stoornis in het genot van den eigendom te doen ophouden.

Govaert t/ N. V. Mariman.

Gezien de geregistreerde dagvaarding van 26 Juni 1937;

Aangezien de vraag strekt ten einde: «gedaagde te hooren bevelen dat de motor, waarvan sprake, zal stilgelegd worden binnen de 24 uren na uitspraak van het te verlenen bevelschrift en zoolang de administratieve overheid in deze geen beslissing heeft genomen; en, bij aldien aan dit bevel geen gevolg zou worden gegeven, de aanleggers te hooren machtigen, desnoods met behulp

van de openbare macht, den motor te doen stilleggen en hem te doen verzegelen op de kosten van de gedaagde; de gedaagde zich te hooren veroordeelen tot de kosten; het bevelschrift uitvoerbaar te hooren verklaren op minuut, alvorens boeking, niettegenstaande gelijk welk verhaal en zonder borg »;

Over de bevoegdheid :

Aangezien gedaagde, uitbaatster van eene nijverheid te Temsche, waarvan de bedrijvigheid beheerscht wordt door de bepalingen van art. 1382 van het B. W., niet kan tegenwerpen dat haar verbintenis vreemd is aan haren handel, daar het blijkt dat het aangeklaagde schadelijk feit een rechtstreeksch gevolg is van haar nijverheidsbedrijf en elke andere oorzaak uitgesloten is; dat, derhalve, op grond van de wet van 15 December 1872, art. 2, 6°, haar verbintenis vermoed wordt daad van koophandel te zijn met het gevolg dat, krachtens art. 12 van de wet van 25 Maart 1876, de betwistingen die er mede verband houden, tot de bevoegdheid behooren van de Rechtbanken van Koophandel (Verbr. 6 Jan. 1896, J. C. fl. 1896, n° 1585, bl. 45);

Ten gronde :

Aangezien het aangeklaagde feit zelve niet wordt betwist; dat anderzijds, de Rechter in kortgeding bevoegd is om, voorloopig tot de Bestuurlijke Overheid de vereischte toelating zal verleend hebben, de stoornis te doen ophouden die de aanleggers ondergaan in het rechtmatig genot van hun eigendom, (J. C., fl. 1934, n° 5420, bl. 116);

Aangezien de zaak dringend is uit haren aard;

Om deze redenen :

Wij, Leo Heyman, rechter-plaatsvervanger in de Rechtbank van Koophandel te St Niklaas, bij ontstentenis van den voorzitter en van werkelijke rechters, allen wettelijk belet, bijgestaan door L. Thuisbaert, Referendaris, bevelen dat de motor waarvan sprake, zal stilgelegd worden binnen de 24 uren na uitspraak van dit bevelschrift en zoolang de administratieve overheid in deze geen beslissing heeft genomen; en bij aldien aan dit bevel geen gevolg zou worden gegeven, machtigen de aanleggers desnoods met behulp van de openbare macht, den motor te doen stilleggen en hem te doen verzegelen op kosten van de gedaagde;

Verwijzen de gedaagde in de kosten;

En gelet op de dringendheid, verklaren het onderhavig bevelschrift uitvoerbaar op de minuut en voor registratie.

BREK AAN AUTHENTIEKE AKTE EN OVERSCHRIJVING.

Indien bij kontrakt van aanneming bedongen werd dat in den aannemingsprijs de scheidsmuur slechts voor de helft begrepen is en dat de andere helft eigendom blijft van den aannemer, is de eigenaar die tegen den scheidsmuur bouwt gerechtigd den prijs der overname te betalen in handen van den eigenaar van den in gebruik genomen muur, indien gezegd beding niet bij authentieke akte werd vastgelegd en de overdracht van het recht niet werd overgeschreven.

Van Santvliet t/ Vermeiren en Braem.

Aangezien bij onderhandsche akte van 5 Februari 1932, geregistreerd te Antwerpen B. A. 7e kantoor, den 4 Mei 1932, een blad geen verzending, boek I, blad 32, vak 8. Ontvangen 5491 fr. 20, de ontvanger, get. Onleesbaar, de heer C. H. Van Puymbroek, uitbater der firma Goedbouw te Antwerpen, aan aanlegger overdroeg de scheidsgevels van een aantal huizen welke hij gebouwd had voor de eigenaars met de bepaling dat « in den aannemingsprijs de gemeene muren (scheidsmuren) » slechts voor de helft begrepen zijn en de andere helft den eigendom blijft van den aannemer;

Aangezien namelijk tusschen de scheidsmuren hierboven vermeld, zich bevindt de rechtsche zijgevel van het huis gelegen te Deurne, Paulus Beyestraat, 73, welke door den heer Van Puymbroek gebouwd werd voor rekening van den heer Braem, tweede verweerder;

Aangezien gezegde scheidsmuur werd in gebruik genomen door den eersten verweerder, den heer P. Vermeiren, die een huis bouwen deed op den nevenliggenden grond, welk huis thans het nummer draagt Paulus Beyestraat, 75;

Aangezien in die voorwaarden aanlegger het recht heeft den prijs van overname te eischen van den eersten verweerder maar dat hij vernomen heeft dat de tweede verweerder reeds het bedrag ontvangen heeft zonder eenig recht of titel;

Aangezien hij er belang bij heeft den tweeden verweerder in zake te roepen ten einde hem te hooren veroordeelen de som door hem ontvangen weder te geven aan den eersten verweerder;

Aangezien volgens medegedeelde afrekening het verschuldigd bedrag beloopt de som van 2494,25 frank;

Gehoord partijen in hunne middelen en besluiten;

Aangezien aanlegger niet bewijst dat de heer Van Puymbroek het recht op de helft van den eigendom van den scheidsmuur, dat hij voorbehouden had, heeft doen overschrijven;

Dat hij evenmin doet blijken dat, wanneer de overdracht van dit eigendomsrecht hem door Van Puymbroek gedaan werd, deze overdracht bij authentieke akte bestatigd werd;

Dat hij ook niet beweert deze overdracht ter kennis van eersten verweerder gebracht te hebben;

Dat het dus vaststaat dat eerste verweerder een derde persoon en dus geen partij is geweest in de overeenkomsten gesloten tusschen aannemer Van

173 VREDEGERECHT TE BORGERHOUT

26 Februari 1937.

Vrederechter : M. J. Dierckxsens.
Pleiters : Mrs Vrints en Verhofstede.

BURGERLIJK RECHT. — SCHEIDSMUUR. — BEDING VAN VOORBEHOUD VAN DE HELFT DER WAARDE. — OVERDRACHT VAN RECHT. — GE-

Puymbroeck en Braem en Van Puymbroeck en aanlegger;

Dat eerste verweerder gevolglijk verweerder Braem als eigenaar van den muur moest anschouwen;

Aangezien er dient opgemerkt dat eerste verweerder, naar luid der bepalingen van het art. 661 van het B. W. het recht had den muur, tegen denwelken hij zijn gebouw oprichtte, gemeen te maken mits aan den eigenaar de helft der waarde van den muur en van den grond, waarop hij gebouwd is, te betalen;

Dat deze verweerder zelfs, door het in bezit nemen van den scheidsmuur, de persoonlijke verplichting had onmiddellijk aan den eigenaar het bedrag der kosten van den muur en grond weder te betalen;

Aangezien het vaststaat dat eerste verweerder aan tweeden verweerder dan ook het bedrag dezer overname betaald heeft, dat deze laatste dus hetzelfde zonder recht noch titel ontvangen heeft;

Dat het nochtans onbetwistbaar is dat eerste aanlegger hier een betaling te goeder trouw gedaan heeft aan dezen die in bezit der schuldvordering was, dat deze betaling van waarde is, op grond van art. 1240 van het B. W. en hij niet kan verplicht worden een tweede maal de overname van den betwisten scheidsmuur te betalen, dewelke volgens een overeenkomst, waarvan hij volkomen onwetend is geweest, gedeeltelijk de eigendom van den aanemer Van Puymbroeck en naderhand van aanlegger zou gebleven zijn;

Aangezien hieruit volgt dat de eisch tegen den eersten verweerder ongegrond is en dient afgewezen, dat hij gevolglijk tegen den tweeden verweerder niet kan ingewilligd worden, daar er geene veroordeeling tegen eersten verweerder wordt uitgesproken en tweede verweerder gedaagd is ten einde zich te hooren verwijzen aan eersten verweerder de geëischte sommen weder te betalen of 's minstens het vonnis tegenover hem gemeen te hooren verklaren;

Om deze redenen :

Wij, Vrederechter, tegensprekelijk beslissende, alle andere, meerdere en tegenstrijdige besluiten van de hand wijzende, verklaren aanlegger ongegrond in zijnen eisch; wijzen hem af; veroordeelen aanlegger tot de kosten des gedings.

174

VREDEGERECHT TE LEUVEN

2e Kanton. — 2 Maart 1937.

Vrederechter : M. Huyberechts.

Pleiters : Mrs Van Ryckel en Vandevelde.

HUURCONTRACT. — OPZEG. — AANGETEEKEND SCHRIJVEN. — BEOORDEELING DER LAATTIJDIGHEID.

De opzegging van een huurcontract is een eenzijdige akte waarbij de opzeggende partij aan de andere partij haren wil te kennen geeft een einde te stellen aan de overeenkomst; de partij die den opzeg ontvangt heeft zich niet uit te spreken over den opzeg

noch ontvangst te melden van de akte van opzegging. Wanneer de opzeg gebeurde bij aangeteekend schrijven volstaat het dat de partij die den opzeg moet ontvangen deze normaal in zijn bezit zou kunnen krijgen voor het verstrijken der termijnen van opzeg. Wanneer de opzeg in feite door den belanghebbende niet tijdig ontvangen werd, tengevolge van een daad door hem gesteld of een houding door hem aangenomen, mag de opzeg niet als laattijdig bestempeld worden, voor zooveel ten minste de beteekening of aangifte door den briefdrager vóór den aanvang van den voorzienen termijn is geschied.

De Coster-Cordemans t/ Tyssaen.

Aangezien de vordering er toe strekt, volgens dagvaarding van deurwaarder Vanderhoeht van Leuven, in dato 29 December 1936, verweerder te zien veroordeelen aan aanleggers te betalen : 1) de som van 1.500 frank voor drie maanden huishuur op voorhand betaalbaar en vervallen op 15 Oktober 1936; 2) de som van 240,75 fr. hoofdens grondlasten en wegenistaks over het jaar 1934;

Aangezien aanleggers beweren dat de opzegging door verweerder gedaan bij aanbevolen brieven op 13 Juli 1936 naar hen verstuurd, laattijdig aan aanleggers werd overhandigd en dus niet geldig is;

Dat verweerder zijnerzijds staande houdt, dat de opzegging wel geldig is, vermits den 13 Juli 1936 opgestuurd en den 14 Juli 1936, bij aanleggers aangeboden;

Aangezien het ten huidige dage niet meer ernstig noch doelmatig kan worden beweerd, dat een opzegging bij middel van een aangeteekend schrijven zonder waarde zou zijn, tenzij zulks uitdrukkelijk als waardeloos door partijen voorafgaandelijk ware beslist;

Aangezien de rechtspraak het hiermee eens is en deze opinie nog wordt bevestigd door de ontelbare uitzonderingswetten die, na de oorlogsperiode, den aanbevolen brief net als een deurwaarders-exploot, als doeltreffend hebben aanzien en aangenomen;

Aangezien de opzegging, hoe ze ook gebeure, een eenzijdige akte is, waarbij de opzeggende partij aan de andere partij haren wil te kennen geeft, een einde te stellen aan een bepaalde overeenkomst en dat de opzegontvangende partij zich niet heeft uit te spreken over, noch ontvangst te melden van de akte van opzegging (Cl. et B., T. XX, p. 257; J. de P. Grivegnée, 15-1-1936, Bullet. des Assur. 1936, p. 77);

Aangezien in het huidige geval partijen akkoord zijn — en zulks blijkt trouwens uit de bestanddelen der zaak — om te verklaren dat de aanbevolen brieven, inhoudende de opzegging, door verweerder op 13 Juli 1936 werden verzonden, maar dat aanleggers er aan toevoegen dat zij er te laat kennis hebben van gekregen;

Aangezien het eveneens vaststaat dat de briefdrager zich met de opzeggingsbrieven den 14 Juli 1936, 's morgens, ten huize van aanleggers heeft aangeboden; dat deze laatsten afwezig waren en op dat oogenblik aan zee vertoefden, dat zij slechts

den 16 Juli 1936 de brieven zijn komen afhalen ten postkantore;

Aangezien hier geen enkel verwijt tot den huurder kan worden gestuurd, dat deze niet anders kon dan bedoelde opzeggingsbrieven verzenden naar de woonst van aanleggers en hij niet weten kon noch moest, dat deze laatsten voorloopig afwezig waren of konden zijn;

Dat het niet-ontvangen der aangeteekende brieven vóór 15 Juli 1936 niet aan verweerder ten laste kan worden gelegd, dewelke tijdig de opzegging deed op zoo'n manier dat ze ook tijdig aan aanleggers normaal moest toekomen;

Dat indien aanleggers niet tijdig in het bezit der opzegging werden gesteld, zulks het feit van aanleggers zelf is, daar zij bij afwezigheid, lijk hier het geval, hun voorzorgen hadden moeten nemen; dat zij zulks niet deden en er dus de gevolgen moeten van dragen;

Aangezien bovendien de beteekening van opzegging door exploot van deurwaarder nooit laattijdig kan komen; dat de afgifte van het exploot aan om het even wie altijd geldig is, zelfs wanneer de bestemming persoonlijk veel later slechts, kennis krijgt van bedoelde akte; dat wel is waar, de rechtspleging voorzien heeft dat een beteekening in dergelijke omstandigheden, zijn volle waarde krijgt, wanneer anderzijds niets bepaalds wordt voorzien noch geëischt betreffende de aanbevolen brieven; dat nochtans, aannemende dat beide modaliteiten van opzegging zelfde kracht hebben en beiden voortspuiten uit een eenzijdige bekendmaking zonder meer, men ook redelijkerwijze moet aannemen dat in de beide gevallen het niet-ontvangen der opzegging door den belanghebbende persoonlijk, vooral als zulks het gevolg is van een daad door hem zelf gesteld of een houding door hem aangenomen, niet door zelfden belanghebbende als laattijdig mag worden bestempeld, voor zooveel ten minste de beteekening of afgifte door den briefdrager, vóór den aanvang van den voorzienen termijn geschiedt;

Aangezien diensvolgens verweerder regelmatig en geldig opzegging heeft gegeven in dato 13 Juli 1936 en de vordering voor wat dit gedeelte van den eisch betreft, niet gegrond is;

Aangezien voor wat de grondlasten en de wegnistaks aangaat, verweerder erkent de gevraagde som schuldig te zijn;

Aangezien hij nochtans bij tegeneisch, de veroordeeling van aanleggers vraagt, ter gelegenheid van het plaatsen der elektrische verlichting in het betrokken huis;

Aangezien aanleggers ontkennen uit dien hoofde iets verschuldigd te zijn en integendeel beweren, dat het aanleggen van electrisch licht gebrekkig was in zooverre zij verplicht waren dit af te breken;

Aangezien, indien zulks juist is, er geen sprake kan zijn van verrijking ten nadeele van verweerder, dat deze de noodige bewijzen had moeten aanbrenge of aanbieden, dat zulks niet gedaan zijnde, de tegeneisch niet gegrond is;

Aangezien de som van 243,75 fr. dus wel verschuldigd is;

Om deze redenen :

Wij, Vrederechter, zeggen voor recht dat de opzegging door verweerder gedaan bij aanbevolen brieven van 13 Juli 1936, regelmatig en geldig is, verklaren den eisch van aanleggers ongegrond en wijzen hem af van dezen eisch;

Verklaren den tegeneisch van verweerder insgelijks ongegrond en veroordeelen hem aan aanleggers te betalen de som van 243,75 fr. met de wettelijke intresten;

Veroordeelen aanleggers tot de $\frac{3}{4}$ en verweerder tot $\frac{1}{4}$ der kosten van het geding, deze begroot op

Verklaren ons vonnis uitvoerbaar.

175

WERKRECHTERSRAAD DER PROVINCIEN ANTWERPEN EN LIMBURG (in beroep)

15 Februari 1937.

Voorzitter : M. H. Van Oekel.
Pl. : Mrs Lagrou en Stellfeld.

HANDELSRECHT. — VENNOOTSCHAP. — VORDERING TEGEN ONBEPERKT VERANTWOORDELIJKE VENNOOTEN PERSOONLIJK ALLEEN. — NIET ONTVANKELIJK.

Tegen onbeperkt verantwoordelijke vennooten in zake handelsvennootschappen, kan geen persoonlijke veroordeeling voor verbintenissen der vennooten uitgesproken worden, zonder dat voorafgaandelijk of allerm minst gelijktijdig, de vennootschap zelf worde veroordeeld.

Van Damme t/ Stellfeld-Schollen.

Aangezien ter zitting van 7 December partijen besluiten hebben genomen strekkende : die van de verwerende partij tot het verklaren der niet ontvankelijkheid van de ingeleide vordering ; die van de aanleggende partij tot het voortzetten der rechtspleging over de hangende vordering, meer in het bijzonder tot het overgaan tot de persoonlijke ondervraging van partijen onder eed.

Aangezien, bij voorgaand tusschenarrest, akte wordt verleend aan aanlegger Van Damme, van zijne verklaring dat hij verzaakt aan het geding tegen wijlen Alfons Stellfeld en dezes erfgenamen, dat diensvolgens het geding nog alleen wordt voortgezet tegen de partij Schollen, namens dewelke besluiten strekkende tot niet ontvankelijkheid der vordering, worden voorgedragen.

Aangezien deze opwerping van niet ontvankelijkheid, steunt en zich beroept op artikel 164 der samengeordende wetten op de handelsmaatschappijen (nieuw artikel 189 der laatst samengeordende wetten) dat bedingt dat :

« ter zake verbintenissen van vennootschappen,
» geen vonnis, houdende persoonlijke veroordeeling
» der vennooten onder gemeenschappelijke naam
» of bij wijze van enkele geldschieting, en der zaak-
» voerders bij geldschieting of aandeelen, mag uit-
» gesproken worden vooraleer eene veroordeeling
» tegen de vennootschap besta. »

Aangezien de oorspronkelijke vordering, blijkens de inleidende dagvaarding wordt gericht tegen :

- 1) Mr A. Stellfeld, drukker-uitgever;
- 2) Mr P. E. Schollen, drukker-uitgever,

beiden te Antwerpen, en strekt tot betaling van loon ingevolge dienstkontraakt dat met deze drukkers-uitgevers, van 1 Mei 1934 tot 18 Oktober 1934 zou loopende geweest zijn.

Aangezien de heeren Stellfeld en Schollen voornoemd, op 1 Januari 1934 eene vennootschap in gezamenlijken naam hebben gesticht voor de uitoebating hunner drukkerij, en de stichtingsakte dezer vennootschap regelmatig in de bijvoegsels van het «Staatsblad» van 11 Januari 1934 is afgekondigd geworden.

Aangezien het hieruit blijkt dat, beweerende gewerkt te hebben in dienst dezer drukkerij, de aanlegger daardoor zelf bekend en bevestigt in dienst gestaan te hebben van de maatschappij Stellfeld en Schollen, eigenares en uitbaatster dezer drukkerij.

Aangezien hij dienvolgens bij toepassing van artikel 164 voornoemd, der wet op de handelsvennootschappen, de persoonlijke veroordeeling der vennoten dezer maatschappij onder gezamenlijken naam niet mag of kan vorderen, vooraleer, of zonder gelijktijdig, veroordeeling te vorderen tegen de vennootschap zelf.

Dat de verbintenis der vennoten inderdaad eene ondergeschikte verbintenis is van de rechtstreekse verbintenis in hoofde der vennootschap, en gelijkenis vertoont met de verplichtingen van den borg (artikel 2021 van het B. W.) dat het doel en de grondslag der bepalingen van artikel 164 voornoemd ligt in de bekommernis van den wetgever, het privaatspatrimonium der onbepaald verantwoordelijke vennoten dezer vennootschappen, gescheiden te houden van het eigen patrimonium der vennootschap zelf, en slechts te laten aanspreken na dit eigen patrimonium (Passelecq loco citato 5044) (Passelecq 5037 en 5044).

Dat door deze uitdrukkelijke wetsbepaling de wetgever zelfs eene afwijking heeft uitgevaardigd op het gemeen recht inzake solidaire borgen (cfr. artikel 1203 B. W. en L. Fredericq, Belgisch Handelsrecht, deel 2, N° 643).

Dat deze gebiedende wetsbepaling al is zij niet van openbare orde (Passelecq loco citato 5044) toch deel uitmaakt van het wezenlijk karakter van de Belgische personenvennootschappen, zelfs toepasselijk op deze maatschappijen na hunne vereffening (Passelecq 5037 en 5044).

Aangezien onder die omstandigheden de vordering tot persoonlijke veroordeeling tegen de vennoten door den aanlegger ingesteld bij de inleidende dagvaarding, zonder voorafgaandelijk, of ten minste gelijktijdig de vennootschap onder gemeenschappelijke naam te betrekken, niet ontvankelijk is.

Om deze redenen:

De Werkrechterraad van beroep, kamer voor bedienden, alle verdere en tegenstrijdige besluiten verwerpende, verklaart het beroep regelmatig in den vorm en ontvankelijk, verklaart dat er geen

aanleiding bestaat tot het verder doorzetten der rechtspleging ten gronde, doet het bestreden vonnis te niet en hetzelfde hervormende, en doende wat de eerste rechter hadde moeten doen, verklaart de oorspronkelijke vordering onontvankelijk, en veroordeelt den oorspronkelijken aanlegger Van Damme tot al de kosten.

BIBLIOGRAPHIE

Practische Oefeningen bij de studie van het burgerlijk recht. 1e Reeks. Huwelijksgoederen en Erfrecht. — Inleiding door Prof. F. Van Goethem. — Uitgever René Fonteyn, Leuven.

Stilaan begint het arsenaal der werkinstrumenten die onontbeerlijk zijn bij het hooger Nederlandsch onderwijs in de rechtswetenschap meer en meer volledig te worden. Na de verschillende belangrijke leerboeken die in de laatste jaren het licht zagen, is nu ook, dank zij de zorgen van Prof. Van Goethem deze eerst reeks praktische oefeningen bij de studie van het burgerlijk recht uitgegeven. Het geldt in hoofdzaak een bewerking van de zeer gekende «Croquis de liquidation» destijds uitgegeven door Prof. Schicks, waarvan de laatste uitgave werd bezorgd door Prof. Jean Bagniet.

Niets is meer geschikt om de studenten een klaar inzicht te bezorgen in het huwelijksgoederen- en erfrecht, dan dergelijke praktische oefeningen. Deze uitgave is niet de letterlijke weergave van de Fransche, doch op vele punten een oorspronkelijke bewerking.

Bij elke schets van verdeling en vereffening wordt eerst een bondige bespreking gegeven van de rechtsbegrippen die op het geval toepasselijk zijn en dan eerst wordt een concreet voorbeeld van vereffening gegeven. Alle mogelijke gevallen worden hierbij ter sprake gebracht, gerangschikt naar een stijgende lijn van ingewikkeldheid.

Wie deze praktische oefeningen heeft doorgezwoegd is prachtig gewapend voor de praktijk en zal de lastigste gevallen niet het grootste gemak kunnen beheerschen.

Het was een uitstekend gedacht van Prof. Van Goethem ons de Nederlandsche uitgave van deze praktische oefeningen te bezorgen en we zijn zeer gelukkig uit de voorrede te vernemen dat het zijn bedoeling is ook nog andere reeksen oefeningen, naar verschillende methoden, uit te geven.

Hij weze er van overtuigd dat de belangstelling hierbij niet zal ontbreken.

Alfred SCHICKS. Code Formulaire de la Pratique Notariale. Nouvelle édition par Jean Bagniet. — Etabl. Bruylant, Brussel, 1938.

Sinds langen tijd ontbrak het uitstekend formulierboek van Schicks dat uitgegeven werd in 1905 en dat aan het notariaat van ons land zulke groote diensten had bewezen.

Prof. Jean Bagniet heeft thans hiervan een nieuwe uitgave bezorgd die heelemaal aangepast is aan de hedendaagsche wetgeving.

Dit werk zal niet alleen het onontbeerlijk handboek zijn van elke notaris, waarin hij uitstekende modellen zal vinden voor het opstellen zijner akten, het is ook een boek dat merkwaardig geschikt is voor het gebruik bij het hooger onderwijs in het notariaat.

Practische en nuttige aantekeningen verhoogden aanmerkelijk de waarde van het boek.

Het is onze hoop dat we zeer spoedig een Nederlandse bewerking zouden mogen zien verschijnen van het zoo onontbeerlijk formulierboek.

ARBEIDSORDE. Maandschrift voor Sociale, Economische en Culturele Hernieuwing, onder redactie van Victor Leemans. — Uitgeverij J. Van Mierlo-Proost, Turnhout. — Abonnement 50 fr. — Nr. 1, 15 Januari 1938.

Dit nieuw Maandschrift voor sociale, economische en culturele hernieuwing, staat onder leiding van Victor Leemans, en het eerste nummer er van geeft ons de overtuiging dat het in het Vlaamsch cultureel leven een belangrijke rol moet spelen.

De hieronderstaande inhoud zal iedereen hiervan overtuigen :

Victor Leemans. De voorgenomen Bedrijfsorganisatie en de Sociale Ordening, blz. 3.

Dr Marcel D'Haese. De financiering van de nijverheid in Vlaanderen, blz. 14.

Dr Leo Van der Vreken. Vestingsmogelijkheden in Kongo, blz. 30.

Overzichten :

Karel Lambrechts. Arbeidsmarkt, Levensduurte, Loonen in 1937, blz. 38.

G. Brent. De Beurs en het Wereldgebeuren, blz. 43.

H. v. W. Het Textielbedrijf in 1937, blz. 46.

J. Cool. De Gezondheidspolitiek uit het nabije verleden, blz. 51.

Kronieken :

Victor Leemans. Werner Sombart 75 jaar, blz. 54.

Mr Jos. Van Haelst. Gaan de syndicaten der socialisten één Blok vormen..., blz. 59.

Boekentafel.

WETGEVING

KONINKLIJK BESLUIT, van 2 Februari 1938, hetwelk het koninklijk besluit van 14 Mei 1935, betreffende de vaststelling van de kadastrale inkomens, aanvult.

LEOPOLD III, Koning der Belgen,

Aan allen, tegenwoordigen en toekomstenden, Heil.
Herzien Ons besluit van 14 Mei 1935 betreffende de vaststelling van de kadastrale opbrengsten;

Overwegende dat, in zekere localiteiten waar deze overeenkomsten doorgaans gebruikelijk zijn, de bijzon-

dere clausules van de zoogenaamde «veranderlijke huurcontracten» jaarlijksche en gevoelige wijzigingen kunnen medebrengen van de in Belgische franks luidende waarde van de inkomsten uit onroerende goederen — in het bijzonder van die opgebracht door de voor landbouw doeleinden gebruikte onroerende goederen — zonder dat de eerste contracten werden vernieuwd;

Overwegende dat de kadastrale opbrengsten jaarlijks in overeenstemming behoren gebracht met den aldus geschapen nieuwen toestand;

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën;

Wij hebben besloten en Wij besluiten :

Artikel 1. Volgende bepaling wordt ingelascht tusschen de 2e en de 3e alinea van artikel 2 van Ons besluit van 14 Mei 1935 :

Rekening zal mogen gehouden worden met loopende huurcontracten die ouder zijn dan achttien maanden zoo de huurprijzen bedongen zijn in buitenlandsche deviezen, in verhouding tot buitenlandsche deviezen of tot het goud, in waren, in verhouding tot de prijzen der waren of tot een indexcijfer, en berekend zijn volgens beursnoteringen, marktberichten of indicien die bij de herziening niet ouder zijn dan achttien maand.

Art. 2. Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit dat onmiddellijk na zijn bekendmaking in het staatsblad in werking treedt.

Gegeven te Brussel, den 2 Februari 1938.

TIJDSCHRIFTEN

NEDERLANDSCH JURISTENBLAD. — Nr 8. — 19 Februari 1938. — Prof. Mr R. P. Cleveringa Jzn, Twee curatoren in een faillissement. — Mr M. I. Mesritz : Indrukken van de civiele rechtspraak in Engeland (II, slot).

JOURNAL DES TRIBUNAUX. — Nr 3523. — 20 Februari 1938. — Jean Favart : A propos des «Actions en cassation».

DEUTSCHES RECHT. — Nr 3-4. — 15 Februari 1938. — Die Steuerrechtsprechung und der Grundsatz der Gerechtigkeit der Besteuerung, Prof. Jessen. — Für oder wider die Einmann-GmbH. ? : I. Dr. Jobst, II. Dr. Groener. — Beteiligung einer Kapitalgesellschaft an einer Personengesellschaft : Waldmann. — Kritik der Geschäftsbedingungen : Prof. Noack. — Das Märchen von den dinglichen Kirchensteuern : Dr. Schmidt-Klevenow. — Grenzrecht im oberschlesischen Raum, Dr. Scupin.

De Vlijt, Nationalestr., 46, Antwerpen. A. Somville, best

VLAAMSCHE JURISTEN ABONNEERT U OP HET "RECHTSKUNDIG WEEKBLAD"!!!